

Europska
komisija

[ZIMA 2014 ▶ BR. 51]

panorama

inforegio

▶ Nova Komisija preuzima dužnost

Corina Crețu vodit će regionalnu
politiku EU-a

- ▶ Potpora kohezijske politike klimatskim i energetske ulaganjima
- ▶ Što slijedi za Interreg?
- ▶ Učenje izravnom razmjenom stručnog znanja radi učvršćivanja administrativnih kapaciteta

Regionalna
i urbana
politika

▶ **UVODNI ČLANAK** 3

Walter Deffaa, ravnatelj Opće uprave za regionalnu i urbanu politiku

▶ **INTERVJU**

KOHEZIJSKA POLITIKA MOŽE VRATITI EUROPU NA PRAVI PUT 4-7

Corina Crețu, povjerenica za regionalnu politiku

▶ **POSEBAN PRILOG**

KOHEZIJSKA POLITIKA, KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA SIGURNOST 8-11

▶ **REGIONALNI PARTNERI NA DJELU NA OPEN DAYS 2014** 12-15

▶ **TERITORIJALNA SURADNJA U SKLOPU REFORMIRANE KOHEZIJSKE POLITIKE** 16-19

▶ **NOVOSTI UKRATKO** 20-21

▶ **PLAKAT FOTOGRAFSKOG NATJEČAJA „EUROPA U MOJOJ REGIJI”** 22-23

▶ **JAČANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE ESIF-OVIMA** 24-26

▶ **UPRAVLJANJE NA VIŠE RAZINA: VAN DEN BRANDEOVO IZVJEŠĆE** 27-29

▶ **EPFRR: RURALNO GOSPODARSTVO I ODRŽIV OKOLIŠ U EUROPI** 30-33

▶ **URBANA AGENDA EU-A – SLJEDEĆI KORACI** 34-35

▶ **PROCJENA UČINKOVITOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE** 36-37

▶ **KARTE** 38-39

Očekivano trajanje života u EU-u i SAD-u

▶ **ITALIJANSKO PREDSDJEDANJE VIJEĆEM EU-A** 40-41

▶ **PROJEKTI** 42-43

Primjeri projekata iz Njemačke i Europske teritorijalne suradnje

▶ **DNEVNI RED** 44

Fotografije (stranice):
 Naslovnica: © Europska komisija
 Stranice 3, 4 – 5, 7, 14, 18, 20, 27, 29, 41: © Europska komisija
 Stranica 8: © Y. Le Gal – Médiathèque EDF
 Stranica 9: © Ecoplus
 Stranica 18: ilustracija © Shutterstock
 Stranica 20: © FIN EN Project
 Stranica 21: Adela Nistora, leva Vtksne, Kristina Griguoé
 © Europska komisija
 Stranica 30: © Shutterstock
 Stranica 31: lijevo: Photoman29 © Shutterstock, desno: Iakov Filimonov © Shutterstock
 Stranice 32 – 33: Auremar © Shutterstock
 Stranice 34 – 35: Slovenija: Matej Kastelič © Shutterstock, Španjolska: J2R © Shutterstock, Njemačka: Mezzotint © Shutterstock
 Stranica 40: © Gilda Carbone
 Stranica 42: © Enertrag/Tom Baerwald
 Stranica 43: © B.NEW

Izdanje časopisa otisnuto je na recikliranom papiru na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Dostupno je na mreži na 22 jezika na web-mjestu http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hr.cfm

Sadržaj ovog izdanja dovršen je u studenom 2014.

PRAVNA OBAVIJEST
 Ni Europska komisija niti bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorni za moguće korištenje informacija koje se mogu preuzimati iz ove publikacije niti za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri. Ova publikacija ne odražava nužno stajalište ili mišljenje Europske komisije.

ISSN 2315-0823

© Europska Unija, 2014

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

Za upotrebu ili reprodukciju materijala treće strane koji su zaštićeni autorskim pravom mora se tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

► Uvodni članak

Walter Deffaa

*Glavna uprava za regionalnu
i urbanu politiku,
Europska komisija*

U ovom izdanju časopisa *Panorama*, prvom otkako je nova Komisija preuzela dužnost, veliko nam je zadovoljstvo ugostiti novu povjerenicu za regionalnu politiku **Corinu Crețu**. Sretni smo što imamo političarku s takvim iskustvom rada u institucijama EU-a i sviješću o realnostima naših regija od najbogatijih do najsiromašnijih.

Ovo je i trenutak da izrazimo zahvalnost povjereniku **Johannesu Hahnu**, koji je uspješno odradio mandat pretvorivši kohezijsku politiku u primarni europski instrument za poticanje ulaganja u otvaranje radnim mjestima, potpore MSP-ovima, istraživanja, inovacija i energetske učinkovitosti. On se pobrinuo za to da dizajn novih programa za razdoblje od 2014. do 2020. bude u potpunosti u mogućnosti pridonijeti glavnim prioritetima EU-a.

Zeleno svjetlo sporazumima o partnerstvu

Sa zadovoljstvom izvješćujemo da je svih 28 sporazuma o partnerstvu s državama članicama dovršeno i odobreno. Svaki sporazum o partnerstvu predviđa nacionalnu strategiju za optimalno korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova tijekom sljedećih sedam godina.

Tijekom 2015. operativni programi (OP-ovi) država članica kojima se definiraju regionalni planovi ulaganja za programsko razdoblje od 2014. do 2020. bit će u punom zamahu.

Očekuje se da će mnogi među njima biti odobreni do kraja godine, a ostali bi trebali biti doneseni u prvom tromjesečju 2015. Operativni će programi utjecati na velik broj ključnih prioriteta EU-a, npr. na energetska sigurnost, klimatsku akciju, digitalno gospodarstvo, urbani razvoj i potporu MSP-ovima.

Kao što možete pročitati u ovom izdanju časopisa *Panorama*, Komisija se već aktivno angažirala u poboljšanju administrativnih kapaciteta država članica za korištenje ESIF-ova i pravilno upravljanje programima. Pomažemo razviti vještine svojih suradnika u državama članicama putem inovativnih sesija obuke i umrežavanja nacionalnih specijalista.

25. godišnjica Interrega

U ovom se izdanju govori i o Interregovim programima, koji potiču regije i gradove iz raznih država članica EU-a na suradnju i uzajamno učenje putem zajedničkih projekata i mreža. Proslavom 25. godišnjice europska teritorijalna suradnja, poznata i kao Interreg, postala je važan kamen temeljac europske kohezijske politike. Tim se projektima gradi povjerenje i stvara osjećaj solidarnosti među regijama, što objedinjuje ljude i osigurava zajednička rješenja za zajedničke probleme neovisno o tome tiču li se oni inovacija, zdravstva, infrastrukture, obrazovanja, obuke ili energije. U razdoblju od 2014. do 2020. u suradnju između regija i teritorijalnih, socijalnih i gospodarskih partnera u okviru 100 programa suradnje uložiti će se gotovo 10 milijardi eura.

► „KOHEZIJSKA POLITIKA MOŽE VRATITI EUROPU NA PRAVI PUT“

CORINA CREȚU

Dana 1. studenoga Corina Crețu iz Rumunjske naslijedila je Johannesu Hahna na mjestu povjerenika za regionalnu politiku. Nakon osam godina u Europskom parlamentu izvrsno je upoznata s razvojem nove kohezijske politike i finesama poslova EU-a. Odlučna je u nakani da u okviru te politike sve regije Europske unije osjete opipljive koristi.

Nova povjerenica za regionalnu politiku **Corina Crețu** nadzirat će razvoj najvećeg europskog ulagačkog i gospodarskog razvojnog proračuna u iznosu od 351 milijarde EUR.

„Bila sam vrlo zadovoljna što sam dobila portfelj regionalne politike. Budući da je usmjerena na efektivna ulaganja u regije, radi se o jednoj od najvažnijih strateških politika za vraćanje Europe na pravi put. Putem Europskih strukturnih i investicijskih fondova sada raspoložemo resursima koji manje razvijenim regijama mogu pomoći da se natječu, a naprednijim regijama da se istaknu. Važno je da kohezijska politika djeluje za sve ljude u Europi.“

Corina Crețu, bivša glasnogovornica predsjednika Rumunjske, iskusna novinarka i ekonomistica po obrazovanju, zadnjih je

osam godina bila zastupnica u Europskom parlamentu (EP-u), gdje je bila potpredsjednica Odbora za razvoj, a poslije je imenovana na dužnost potpredsjednice EP-a.

„Kao zastupnica u Europskom parlamentu imala sam prilike proputovati Europom uzduž i poprijeko te se susresti s mnogim ljudima i posebnim interesnim grupama. To mi je pomoglo da bolje razumijem njihove potrebe i probleme.“

Dobri odnosi s parlamentarcima

Radeći u Parlamentu, dobro je razumjela što to zastupničko tijelo s ojačanim ovlastima očekuje od Komisije. Nova povjerenica namjerava zadržati bliske veze s Europskim parlamentom te redovito izvješćivati zastupnike i razgovarati s njima.

„To je, dakako, važno s aspekta odgovornosti, ali i radi boljeg objašnjavanja i prenošenja golemog i često složenog političkog područja“, objašnjava ona. „U Europskom parlamentu mnogo je novih lica – promijenilo ih se nekih 60%. Mnogi dolaze s praktičnim iskustvom rada u regijama. Važno je s njima razmjenjivati informacije i slušati njihove ideje.“

ŽIVOTOPIS

Corina Crețu rođena je u Bukureštu, a prije bavljenja novinarstvom studirala je ekonomiju. Od 1990. do 1992. bila je izvjestitelj i komentator u nekoliko rumunjskih novina. Od 2000. do 2004. bila je savjetnik i glasnogovornik rumunjskog predsjednika te načelnica odjela za javnu komunikaciju. U rumunjski je politički život ušla u okviru Socijaldemokratske stranke (PSD-a), u kojoj je brzo napredovala do položaja potpredsjednice.

Godine 2007. Corina Crețu izabrana je u Europski parlament, gdje je djelovala u raznim odborima: onima za zapošljavanje i socijalna pitanja (2007. – 2012. te 2014.), za građanske slobode (2014.), za razvoj (2009. – 2014.) i za vanjske poslove (2009. – 2014.) te Posebnom odboru za financijsku, gospodarsku i socijalnu krizu (2009. – 2011.). Sudjelovala je u mnogim službenim delegacijama, osobito u parlamentarnoj skupštini Unije za Mediteran, te razvoju odnosa sa Sjedinjenim Američkim Država, Izraelom i Srbijom. Od 2012. do 2014. bila je potpredsjednica grupe za progresivno savezništvo socijalista i demokrata u Europskom parlamentu. Autorica je knjige „România europeană” („Europska Rumunjska”).

▶ Corina Crețu s Jonathanom Hillom (slijeva), povjerenikom za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala te Fransom Timmermansom, prvim potpredsjednikom Europske komisije.

Poboljšanje apsorpcije fondova

Prije odobrenja imenovanja Corina Crețu u listopadu je prošla detaljno ispitivanje tijekom javnog saslušanja u Europskom parlamentu. Tijekom tog saslušanja istaknula je nekoliko ključnih područja za trenutačnu akciju. Jedno je od njih poboljšanje sposobnosti država članica za povlačenje sredstava za ulaganja koja nudi Bruxelles i za upravljanje tim sredstvima. „Institucionalni kapacitet, dobro upravljanje te čvrsta javno-privatna partnerstva po mom su mišljenju važniji od novca. Oni su ključni za osmišljavanje i provedbu uspješne kohezijske politike”, kaže ona. „Njima se definiraju nužni uvjeti za ulaganja koja će imati trajan ekonomski utjecaj.”

Usuglašeni svi sporazumi o partnerstvu

„Sporazumi o partnerstvu, koji su sada svi usuglašeni, predstavljaju dobar strateški okvir koji je u potpunosti u skladu sa specifičnim preporukama Komisije za pojedine zemlje te strategijom Europa 2020. Oni su platforma za razvoj fokusiranih programa koji se temelje na jasnim prioritetima. A oni će sada obuhvaćati i eksplicitnije zahtjeve vezane uz vrednovanje i uspjeh.”

„Nova, modernizirana kohezijska politika stvarno je osmišljena tako da donese poboljšanja u životima Europljana, osobito poticanjem gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta u regijama.”

▶ CORINA CREȚU – EUROPSKA POVJERENICA ZA REGIONALNU POLITIKU

Kohezijska politika ne svodi se na standardan recept koji odgovara svima, objašnjava ona. To je politika koja se „temelji na mjestu”, kojoj je potrebna teritorijalna diferencijacija i koja pojedinačno sagledava gospodarske kapacitete – uključujući one manje očite – i prilike u svakoj regiji.”

„Kohezijska politika radi na cijelom terenu EU-a i najbolje je mjesto za razumijevanje i inkorporaciju regionalnih specifičnosti”, kaže ona. „To može ozbiljno pridonijeti pretvaranju vizije rasta i otvaranja radnih mjesta predsjednika Junckera u stvarnost.”

NOVA GEOMETRIJA EUROPSKE KOMISIJE

Jean-Claude Juncker, novi predsjednik Europske komisije, uveo je promjene u način rada povjerenika i upravljanje portfeljima.

Uvedena je „nadzornička” grupa potpredsjednika. Oni će preuzeti koordinacijsku ulogu i u suradnji s pojedinačnim povjerenicima osigurati potpunu sinkronizaciju razvoja politika sa sveukupnim strateškim političkim smjerom EU-a.

„Kao povjerenica za regionalnu politiku sretna sam što mogu raditi u ovoj novoj konfiguraciji, u kojoj povjerenici surađuju i udružuju resurse u varijabilnoj geometriji pod koordinacijom potpredsjednika, koji djeluje u ime predsjednika”, komentira povjerenica Corina Crețu.

„Iskreno zagovaram kolegijalnost i odustajanje od međuresorskog rivalstva među službama i razgraničenja ovlasti. Ovaj bi nam novi sustav trebao omogućiti brzu implementaciju resursa za rješavanje hitnih prioriteta te usmjeravanje fokusirane pozornosti i zajedničke akcije na ono što je uistinu hitno.”

Komisija je nedavno donijela novu komunikaciju o načinima rada u kojoj se objašnjava kako će funkcionirati novi sustav.

Nova radna skupina

Povjerenica je pokrenula inicijativu za stvaranje posebne radne skupine koja će zemljama s najmanjom apsorpcijom sredstava pomoći pri jačanju kapaciteta za planiranje i ulaganje.

Radna skupina radit će s ciljanim regijama kako bi im pomogla da poboljšaju povlačenje sredstava iz fondova EU-a, osobito preostalih sredstava iz programskog razdoblja od 2007. do 2013. Nakana joj je i pozabaviti se nekim regijama koje su dosad primile dosta sredstava, ali im je gospodarski rast malen. „Moramo analizirati što se ondje dogodilo”, kaže ona.

Na široj razini Povjerenica namjerava mobilizirati tehničku pomoć, stručnost i savjete, uključujući mogućnosti mehanizma teritorijalne suradnje, kako bi se upravljačkim tijelima pomoglo da definiraju strategije, odabir projekata i pripremu kanala projekta u skladu s preduvjetima strategije i uspjeha postavljenim za novo programsko razdoblje.

„Što je najvažnije, namjeravam pružiti odgovarajuću potporu za korištenje svih novih regulatornih mogućnosti i financijskih instrumenata”, dodaje.

„Mi smo potpuno u skladu sa svime što će korisnicima olakšati život, uključujući simplifikaciju. No ne možemo previše olabaviti kontrole. Imamo odgovornost prema poreznim obveznicima da osiguramo pravilnu potrošnju novca. To je pitanje ravnoteže.”

„Sljedeće godine voljela bih postaviti grupu za pojednostavnjivanje kako bi se osiguralo brzo i učinkovito davanje novca krajnjim korisnicima, osobito MSP-ovima.”

Dobro upravljanje i netolerancija prema prijevarama

Povjerenica je tijekom listopadskog saslušanja sa zastupnicima u Europskom parlamentu naglasila i važnost osiguranja dobrog upravljanja u provedbi ESI fondova te netolerancije prema prijevarama.

„Čvrsto vjerujem u preventivnu akciju. To je moguće postići odgovarajućom obukom i razmjenom dobre prakse u cijeloj Europi. Osobito moramo ojačati administrativne kapacitete izvjesnog broja upravljačkih tijela na područjima javne nabave i državne pomoći”, objašnjava.

„Osim toga moramo potaknuti i daljnje revizije uspjeha. To je ključno kako bi se stalno poboljšavala naša politika i način na koji odgovara na potrebe ljudi.”

Što se tiče sprječavanja prijevara, povjerenica naglašava potrebu promicanja transparentnosti i veće odgovornosti. „Važno je izbjeći pretjerano reguliranje i dodavanje suvišnog opterećenja koje samo skriva i komplicira umjesto da sprječava zloupotrebu resursa”, savjetuje.

Nova komunikacija o urbanoj politici

Nova povjerenica suglasna je s važnošću čvršće integracije gradova u kohezijsku politiku.

„Moj je prethodnik u naziv glavne uprave dodao urbanu politiku, što u potpunosti podržavam. Sljedeće godine namjeravam razviti komunikaciju u kojoj ću definirati razinu naših ambicija na području urbane politike. Njome će se revidirati trenutne inicijative, uključujući pilot-akcije i mreža URBACT, te nove regulatorne prilike kako bi se promaknuli integrirani urbani i lokalni programi.”

Makroregionalne strategije

„Razvoj makroregionalnih strategija, kao što je ona za jadransko-jonsko područje, jasno ilustrira proširenje fokusa regionalnih

▶ U posjetu novom Nacionalnom institutu za fiziku i nuklearno inženjerstvo Horia Hulubei u Bukureštu s Eugenom Teodorovicijem, rumunjskim ministrom za fondove EU-a (gore, treći s lijeva) te novoj liniji varšavske podzemne željeznice u društvu varšavske gradonačelnice Hanne Gronkiewicz (dolje, druga zdesna).

politika tako da one uključuju i države članice i države koje nisu članice kako bi se riješili zajednički regionalni problemi”, objašnjava Crețu.

„No kako ocjenjujete uspjeh tih programa? Koje bi druge regije mogle imati koristi od tog pristupa?” pita.

„Institucionalni kapacitet, dobra uprava te čvrsta javno-privatna partnerstva, po mojem su mišljenju, važniji od novca. Oni su ključni za osmišljavanje i provedbu uspješne kohezijske politike.”

▶ CORINA CREȚU – EUROPSKA POVJERENICA ZA REGIONALNU POLITIKU

Makroregionalne strategije i strategije za morske bazene zanimljiv su novi pristup koji državama članicama i regijama nudi mogućnost udruživanja resursa kako bi zajednički prevladali zajedničke izazove putem novih teritorijalnih konfiguracija.

„Početni rezultati Baltičke i Dunavske strategije pokazuju da sudionici sve više postaju svjesni koristi koje nudi taj pristup

te počinju razvijati snažan osjećaj vlasništva i predanosti”, kaže. „To je osobito važno kada se radi o pitanjima okoliša: mora i rijeke ne znaju za administrativne granice.”

„Jadransko-jonska strategija upravo je pokrenuta, a u budućnosti ćemo pokrenuti i Alpsku strategiju”, objašnjava. „Prije daljnjeg obvezivanja moramo ih pažljivo pratiti, revidirati ih te naučiti nešto iz iskustva.”

Europska unija i jedinstveno digitalno tržište

Povjerenica naglašava da je kohezijska politika ključna i za ostvarenje vizija europske energetske unije i jedinstvenog digitalnog tržišta.

„Nije nevažno ni to što će se za njih iz sredstava kohezijske politike odvojiti približno 40 milijardi, odnosno 14 milijardi eura.”

„Osim novcem, energetske unije možemo doprinijeti na mnogo načina. Možemo, primjerice, osigurati decentralizirani sustav proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na lokalnoj razini te promovirati pametne sustave i energetske učinkovitost u zgradama, što također može imati velik utjecaj u pogledu otvaranja radnih mjesta na lokalnoj razini.”

„U pogledu jedinstvenog digitalnog tržišta moramo ubrzati uvođenje širokopojasnog interneta, ali još je važnije zahtijevati poticanje novih usluga i aplikacija, a osobito podupirati digitalno poduzetništvo u okviru kojega mnogi nadareni mladi ljudi mogu otkriti svoje talente.”

Napredovanje

„Modernizirana kohezijska politika osmišljena je tako da stvarno donese poboljšanja u životima Europljana, osobito poticanjem gospodarskog rasta i otvaranja radnih mjesta u regijama”, naglašava Corina Crețu.

„Pred nama je uzbudljiv zadatak. Sad se moramo koncentrirati na brze i trezvene pregovore o operativnim programima kako bismo osigurali mogućnost prevladavanja gospodarske krize i otvaranja toliko potrebnih novih radnih mjesta putem kohezijske politike.”

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en

▶ RJEŠAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA I ENERGETSKE SIGURNOSTI

KAKO SE ULAGANJIMA U OKVIRU KOHEZIJSKE POLITIKE NAMJERAVA ODGOVORITI NA TE IZAZOVE

.....
Europa se danas suočava s mnogim izazovima na energetsom frontu koji se sastoje od velikih problema u energetske sigurnosti i dugotrajnih prijetnji koje predstavljaju klimatske promjene. Svi ističu nužnost promjena obrazaca potrošnje, štednje energije i poboljšanja učinkovitog korištenja resursa. U srcu rješenja svih tih pitanja nalazi se kohezijska politika EU-a, koja daje sredstva i strateške poticaje za supstancijalnu promjenu.
 .....

Jedno je od najznačajnijih postignuća reformirane kohezijske politike uvođenje obveznih ciljeva za ulaganja u potporu prijelaza na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika, a glavni je naglasak na energetske učinkovitosti i obnovljivim izvorima.

Zbog toga su energetska učinkovitost i razvoj obnovljivih izvora energije snažno zastupljeni u sporazumima o partnerstvu koji se sklapaju s državama članicama u vezi s njihovim planovima potrošnje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF-ova).

Prema trenutnim će se podacima iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR-a) i Kohezijskog fonda (KF-a) ulaganjima u gospodarstvo s niskim udjelom ugljika dodijeliti gotovo 38 milijardi eura. To predstavlja više nego dvostruki iznos u usporedbi sa sredstvima uložanim u to područje u razdoblju od 2007. do 2013. (pogledajte grafikon na 10. stranici.).

Što se tiče EU-a kao cjeline, to dobro premašuje minimalne alokacije propisane novim regulatornim okvirom (te se približava iznosu gotovo 50% većem od propisanoga), što potvrđuje veliku važnost koju države članice pridaju ulaganjima u tom području.

Promicanje gospodarstva s niskim udjelom ugljika

Potporna gospodarstvu s niskim udjelom ugljika obuhvaća ulaganja u energetske učinkovitost u javnoj infrastrukturi, stambene zgradama i tvrtkama, proizvodnju i korištenje energije iz obnovljivih izvora, inteligentne distribucijske mreže i održivu urbanu mobilnost, kao i istraživanje i inovacije u tim područjima.

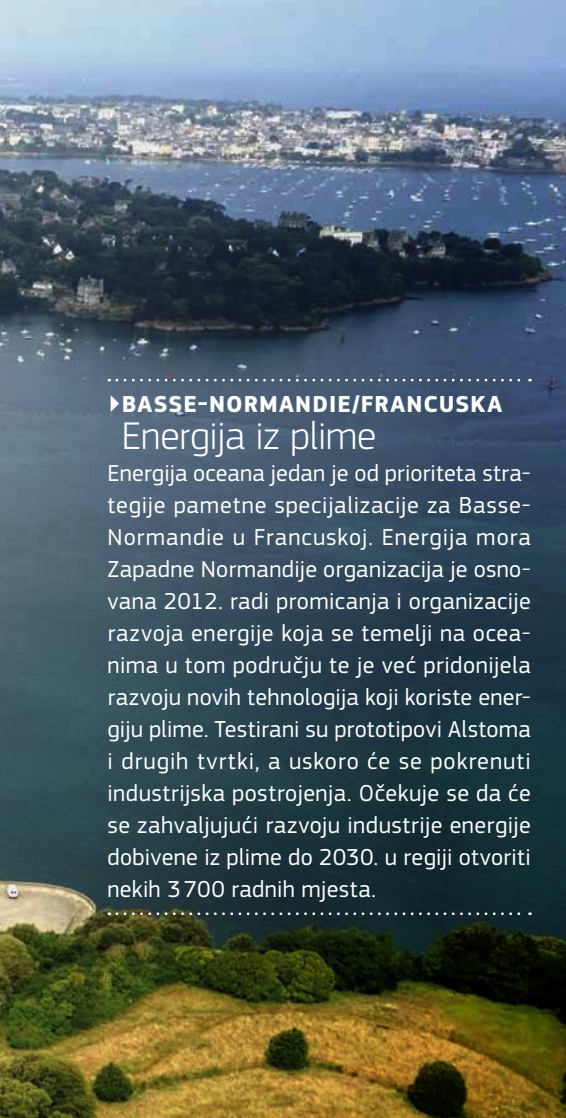
Financiranjem iz ESIF-a lokalnim će se i regionalnim vlastima i njihovim tijelima na raspolaganje staviti znatni iznosi koji se mogu valjano uložiti u održive energetske mjere.

To je financiranje moguće iskoristiti s drugim izvorima, npr. privatnim financiranjem, da bi se poduprli krupni investicijski projekti. U mnogim je slučajevima financiranje iz ESIF-ova ključan element financijskog paketa koji pokreće ulaganje.

Kohezijska politika i klimatske promjene

Sprečavanje ili ublažavanje efekata klimatskih promjena strateški je prioritet za Europsku uniju, nešto što pokreće njezin prijelaz na energetske sigurno gospodarstvo s niskim udjelom ugljika.

► BASSE-NORMANDIE/FRANCUSKA

Energija iz plime

Energija oceana jedan je od prioriteta strategije pametne specijalizacije za Basse-Normandie u Francuskoj. Energija mora Zapadne Normandije organizacija je osnovana 2012. radi promicanja i organizacije razvoja energije koja se temelji na oceanima u tom području te je već pridonijela razvoju novih tehnologija koji koriste energiju plime. Testirani su prototipovi Alstoma i drugih tvrtki, a uskoro će se pokrenuti industrijska postrojenja. Očekuje se da će se zahvaljujući razvoju industrije energije dobivene iz plime do 2030. u regiji otvoriti nekih 3 700 radnih mjesta.

► NIEDERÖSTERREICH/AUSTRIJA

Zeleni graditeljski klaster

Zeleni graditeljski klaster iz Donje Austrije mreža je najinovativnijih lokalnih tvrtki aktivnih u svim područjima energetske učinkovite i održive gradnje, obnove, upravljanja energijom i energetske tehnologije. Klaster radi rješavanja tih problema povezuje građevinare s istraživačima. Klaster je primio doprinos EU-a u iznosu od 1 milijuna eura.

EU je odlučio najmanje 20% od svojih 960 milijarde eura proračunskih sredstava za razdoblje od 2014. do 2020. potrošiti na akcije vezane uz klimatske promjene. To predstavlja trostruko povećanje u odnosu na udio od 6% do 8% u razdoblju od 2007. do 2013.

Europa marljivo radi na tome da uvelike smanji svoje emisije stakleničkih plinova te predstavlja glavnu svjetsku silu koja potiče i druge države da učine to isto.

Da bi se realizirali klimatski i energetske ciljevi EU-a za 2020. u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova (20%), povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora (20%) te povećanja energetske učinkovitosti (20%), potrebno je veliko ubrzanje u razdoblju do 2020.

Politički okvir za klimu i energiju za 2030. koji su vođe EU-a usuglasili u listopadu 2014. nalaže poticanje stalnog napretka prema gospodarstvu s niskim udjelom ugljika putem novih ciljeva za smanjenje emisija stakleničkih plinova (40%), povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora (27%) te povećanje energetske učinkovitosti (30%).

Njegov je cilj i izgradnja konkurentnog i sigurnog energetskeg sustava koji svim potrošačima jamči povoljnu energiju,

povećava sigurnost opskrbe EU-a energijom, smanjuje ovisnost o uvozu energije te stvara nove prilike za rast i otvaranje radnih mjesta.

Štoviše, kao odgovor na političku krizu u Ukrajini i ukupnu važnost stabilne i obilne opskrbe građana i tvrtki EU-a energijom, Komisija je u svibnju 2014. na temelju detaljnog istraživanja ovisnosti država članica o energiji predložila sigurnosnu energetske strategiju EU-a.

Ulaganja u sklopu kohezijske politike neće biti samo ključan alat za pomoć državama članicama pri postizanju ciljeva strategije Europa 2020, uključujući naslovne ciljeve o klimi i energiji, već i za doprinos sigurnosti opskrbe energijom kao što je istaknuto u komunikaciji Komisije o europskoj strategiji energetske sigurnosti.

Zeleni rast

Znatna ulaganja potrebna za smanjenje korištenja energije i povećanje energije iz obnovljivih izvora imaju velik potencijal za stvaranje novih tvrtki i poslovnih prilika, što potiče gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta. Takva ulaganja Europi već daju konkurentsku prednost u raznim područjima.

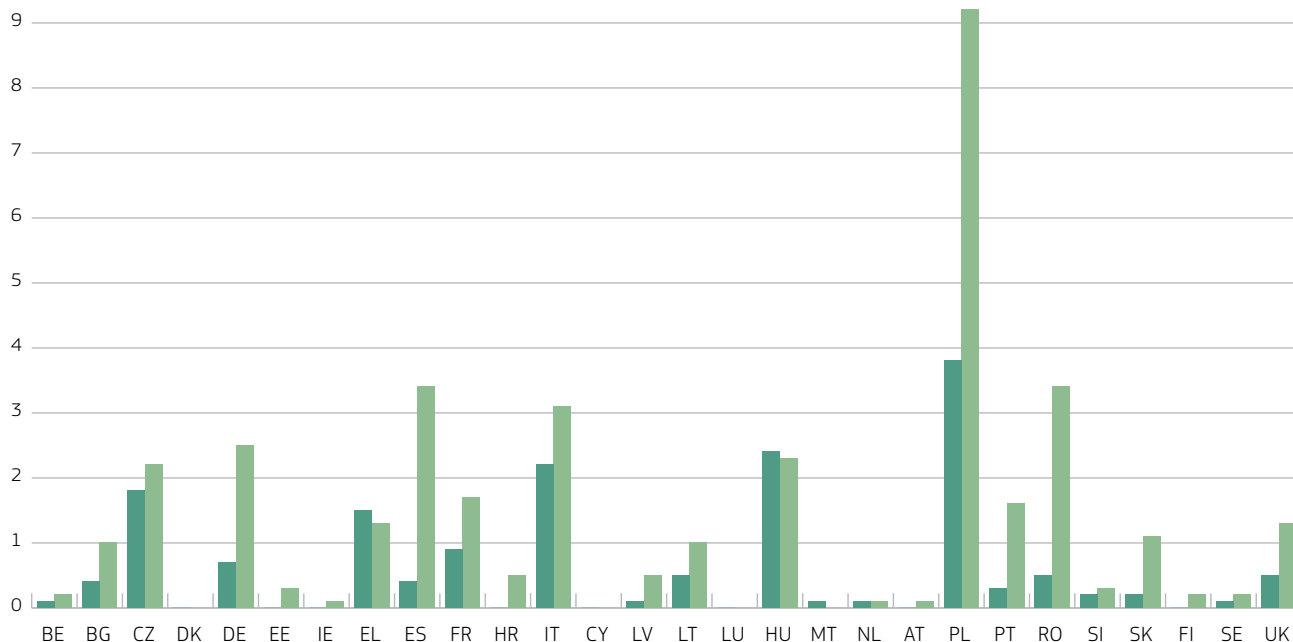
ULAGANJA U GOSPODARSTVO S NISKIM UDJELOM UGLJIKA

IZNOSI IZ EFRR-A I KF-A DODIJELJENI PREMA SPORAZUMIMA O PARTNERSTVU ULAGANJIMA U GOSPODARSTVO S NISKIM UDJELOM UGLJIKA ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. U USPOREDBI S PROCJENOM SLIČNIH ALOKACIJA TIJEKOM RAZDOBLJA OD 2007. DO 2013.

▶ MILIJARDE EURA

2007-2013
2014-2020

Izvor: Europska komisija

Očekuje se da će se sljedećih godina globalna potražnja za tehnologijama za zaštitu okoliša, ekološki prihvatljivim proizvodima i uslugama te idejama za održiv dizajn povećati. Vrijednost globalnog tržišta, koja se trenutno procjenjuje na 1,15 bilijuna eura godišnje, mogla bi se gotovo udvostručiti, uz prosječnu procjenu za 2020. od približno dva bilijuna eura godišnje ⁽¹⁾.

Države članice i regije EU-a mogu uhvatiti te prilike ulazom na to šireće tržište. Da bi to učinile, moraju više uložiti u razvoj istraživanja i inovacija te poduzetničke kapacitete u područjima kao što su održiva energija, usluge vezane uz ekosustav i ekoinovacije.

Uspjeh prelaska na gospodarstvo utemeljeno na inovacijama s niskim udjelom ugljika i s učinkovitim korištenjem resursa uvelike ovisi o odlukama koje se donose na lokalnoj i regionalnoj razini. Regionalna politika bit će od životne važnosti za mobilizaciju potencijala regija i gradova EU-a za odvajanje rasta od pretjeranog korištenja resursa, osobito putem strategija istraživanja i inovacija za pametnu specijalizaciju (RIS3).

Potpora infrastrukturi za „pametnu energiju“

Glavni instrument za ulaganja u energetska infrastrukturu na razini EU-a predstavlja Program povezivanja Europe, u sklopu kojega će se u razdoblju od 2014. do 2020. za poboljšanje

transeuropske energetske infrastrukture (TEN-E) dodijeliti 5,85 milijardi eura. No kohezijska politika podupire i ulaganja u infrastrukturu za pametne sustave distribucije, skladištenja i prijenosa energije, poglavito u manje razvijenim regijama.

To može pokriti ulaganja vezana i uz električnu energiju i uz plin pod uvjetom da pridonose razvoju pametnih sustava i da su komplementarni s ulaganjima za potporu prijelazu prema gospodarstvu s niskim udjelom ugljika.

Prema preliminarnim procjenama, očekuje se da će se u takva ulaganja iz EFRR-a dodijeliti oko 2 milijarde eura, što je važan doprinos sigurnosti opskrbe.

Privlačenje privatnih ulaganja putem financiranja iz EU-a

Financiranje u okviru kohezijske politike EU-a dopunjavat će se nacionalnim javnim i privatnim sufinanciranjem. Države članice izrazile su političku volju da dopuste financijskim instrumentima kao što su zajmovi, jamstva i poduzetnički kapital igranje važne uloge u razdoblju od 2014. do 2020.

(1) „Povezivanje pametnog i održivog rasta putem pametne specijalizacije – praktični vodič za tijela koja upravljaju EFRR-om“:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

Korištenje financijskih instrumenata u kohezijskoj politici stalno raste, pa je bilo 10 puta veće u razdoblju od 2007. do 2013. nego u razdoblju od 2000. do 2006. U trenutnim raspravama o programima države članice trebale bi razmotriti prednosti korištenja financijskih instrumenata kao potencijalno učinkovitijeg i održivijeg oblika potpore energetske ulaganjima putem korištenja regionalnih, nacionalnih i/ili europskih financijskih instrumenata. U stvari, to je sektor u kojem će financijski instrumenti biti osobito prikladni i uspješni.

Subvencije se mogu koristiti kao nadopuna kako bi se poduprle, primjerice, dubinske obnove zgrada koje nadilaze minimalne zahtjeve energetske učinkovitosti, pridonijelo razvoju inovativnih tehnologija ili riješilo društvene probleme koji su u mnogim regijama produbljeni zbog krize, npr. siromaštvo vezano uz gorivo.

U projektima kao što je Housing Europe (Europska federacija za javno, kooperativno i socijalno stanovanje), primjerice, stambene udruge koriste financiranje iz EFRR-a kao poticaj za privatno financiranje obnove s ciljem povećanja štednje energije, što pokazuje i britanski program Retrofit South Easthousing⁽²⁾.

Investicijski fond JESSICA, osnovan uz doprinos EFRR-a, financira obnovu stambenih blokova u Litvi s ciljem postizanja energetske učinkovitosti, a nudi kombinaciju subvencioniranih zajmova i potpora.

U Estoniji postoji KredEx (estonski kreditni i jamstveni fond), financijski instrument osnovan kombinacijom raznih izvora financiranja: EFRR, Vijeće Europske razvojne banke (CEB-a) te KredExova vlastita sredstava. KredEx surađuje s odabranim financijskim posrednicima kako bi omogućio zajmove s niskim kamatama.

Energetska učinkovitost u zgradama

Rješavanje problema potrošnje energije u europskim zgradama od ključne je važnosti. Gotovo 40% krajnje potrošnje energije te 36% svih stakleničkih plinova može se pripisati stambenim zgradama, uredima, trgovinama i drugim zgradama u javnom i privatnom sektoru. Stoga je, da bi EU ispunila svoje ciljeve vezane uz klimatske promjene i energiju, potrebno veliko i stalno povećanje javnog i privatnog ulaganja u zgrade.

U razdoblju od 2014. do 2020. sredstva kohezijske politike igrat će veliku ulogu u obnovi zgrada, uključujući energetske učinkovitost i korištenje energije iz obnovljivih izvora u zgradama.

(2) „Ulaganja Europskog fonda za regionalni razvoj u stambene potrebe u razdoblju od 2007. do 2013. – stambene potrebe u održivoj urbanoj regeneraciji“: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

Takva ulaganja imaju i važne koristi u pogledu regionalnog razvoja, konkurentnosti, rasta i radnih mjesta, kao i ublažavanje siromaštva vezanog uz energiju.

Urbana dimenzija

U razdoblju od 2007. do 2013. u kohezijsku je politiku uvedena „urbana dimenzija“. Približno 72% ukupnog stanovništva EU-a živi u velikim i malim gradovima te predgrađima, a taj će broj do 2050. narasti na više od 80%. Urbana područja mjesta su gospodarskog rasta, otvaranja radnih mjesta, stvaranja onečišćenja i korištenja oskudnih resursa.

Sva su urbana područja potencijalni korisnici sredstava iz okvira kohezijske politike te će vjerojatno iskoristiti više od pola proračuna kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. Štoviše, nekih 370 milijuna eura bit će dodijeljeno u svrhe testiranja i provedbe inovativnih rješenja za prevladavanje izazova održiva urbanog razvoja.

Strateško planiranje i učinkovita provedba

U sklopu reformirane kohezijske politike ulaganja u područje energije mnogo će se bolje usklađivati s nacionalnim strategijama nego prije. Zapravo, postavljen je preduvjet njihova planiranja u skladu s nacionalnim akcijskim planovima za energetske učinkovitost i nacionalnim akcijskim planovima za energiju iz obnovljivih izvora.

Ta vrsta strateškog planiranja znači da će se alokacije za razne vrste energetske ulaganja razlikovati među državama članicama, što održava razlike u ukupnoj količini dostupnih sredstava te razlike u nacionalnim potrebama i prioritetima.

Kada se donesu svi programi u sklopu kohezijske politike, od ključne će važnosti biti razvoj i provedba kvalitetnih projekata na području energetike. Za to će biti nužno stalno sudjelovanje lokalnih, regionalnih i nacionalnih energetske tijela vlasti i dionika. Makroregionalne strategije EU-a (baltička, dunavska i jadransko-jonska), kao i programi europske teritorijalne suradnje također mogu igrati važnu ulogu u pogledu daljnjeg promicanja i podupiranja energetske pitanja uz energetske sigurnost i učinkovitost kao ključne prioritete.

► SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/energy/index_hr.cfm

▶ REGIONALNI PARTNERI NA DJELU NA OPEN DAYS 2014

Dok se polako pokreće programsko razdoblje od 2014. do 2020. i finaliziraju novi investicijski planovi, regionalni partneri kohezijske politike okupili su se na OPEN DAYS 2014 da bi sudjelovali u više od 100 radionica i događaja na kojima se razmatraju razni aspekti provedbe novih pravila ulaganja.

12. europski tjedan regija i gradova – OPEN DAYS, godišnji forum koji zajednički organiziraju Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku i Odbor regija – privukao je u Bruxelles od 6. do 9. listopada više od 5 000 ljudi.

Predstavnici nekih 200 regionalnih partnera i gradova okupili su se u Bruxellesu na toj četverodnevnoj manifestaciji na temu „Zajednički rast – pametna ulaganja za ljude”. Među sudionicima su se našli mnogi znanstvenici te predstavnici udruga i drugih zainteresiranih tijela. Mediji su pokazali velik interes poslavši 250 novinara.

Na manifestaciji je govorilo nekih 700 izlagača, a 110 od njih bili su izabrani politički predstavnici. Organizirano je više od 100 radionica uz rekordan broj od 47 popratnih događaja i sesija umrežavanja. Za one koji nisu mogli osobno doći mnoge su sesije prenošene putem interneta.

Lokalni događaji u cijeloj Europi

OPEN DAYS i ovoga je puta pratilo nekih 300 lokalnih događaja pod sloganom „Europa u mojoj regiji/gradu”.

Ti su događaji s temama vezanim uz kohezijsku politiku EU-a, strategiju Europa 2020 i prekograničnu suradnju održavani od rujna do kraja studenoga, a privukli su između 30 000 i 40 000 ljudi.

Ključan trenutak kohezijske politike

Ovogodišnji su OPEN DAYS održani na početku novog programskog razdoblja provedbe proračuna EU-a od 2014. do 2020., kao i netom prije preuzimanja dužnosti nove Komisije, u kojoj je **Corina Crețu** iz Rumunjske preuzela položaj povjerenice za regionalnu politiku.

Slogan konferencije „Zajednički rast – pametna ulaganja za ljude” odabran je kako bi se naglasila važnost učinkovite provedbe Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF-ova) od strane lokalnih i regionalnih tijela vlasti i korisnika. Strukturirana partnerstva i ciljana ulaganja sada su preduvjet najbolje primjene nove kohezijske politike EU-a koja je usmjerena prema rezultatu i uspjehu.

„OPEN DAYS savršen su način za naglašavanje važnosti zajedničkog upravljanja u kontekstu Europskih strukturnih i investicijskih fondova”, rekao je bivši povjerenik za regionalnu politiku **Johannes Hahn**.

„Taj je pristup stvorio čvrste veze ne samo između Europske komisije i država članica, nego i, što je još važnije, između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela vlasti i dionika. To načelo inkluzivnog pristupa i partnerstva stoji u podlozi uspjeha kohezijske politike.”

„Zahvaljujući načelu zajedničkog upravljanja i partnerskog pristupa, kohezijska politika može se provoditi na terenu, mobilizirati resurse i stvarati vlasništvo. I upravo zbog tih razloga kohezijska politika može pridonijeti našim zajedničkim europskim ciljevima. Reformom je od kohezijske politike stvoren instrument za prevladavanje svih izazova koji bi se mogli pojaviti na našem putu do 2020. i poslije.”

Predsjednik Odbora regija (OR-a) **Michel Lebrun** naglasio je da je sad vrijeme stvaranja i da se na ovim OPEN DAYS radi upravo o tome: stvaranju dodane vrijednosti za novac EU-a na razini naših regija i gradova. [...] „Zajednički rast – pametno ulaganje za ljude” ono je što je sada važno – ne zaboravimo to – onima odgovornima za glavninu programa koji će se sada pokrenuti za razdoblje od 2014. do 2020.”

I doista, spektar radionica i seminara na OPEN DAYS pružio je dragocjenu platformu za raspravu i razmjenu informacija o novim načinima rada s reformiranom politikom. Budući da se priprema pokrenuti više od 500 programa EU-a koji se financiraju iz ESIF-ova, od javne uprave na svim razinama vlasti traži se da još više surađuju kako bi osigurali učinkovito upravljanje.

Govori na najvišoj razini

Konferencija je otvorena nizom ključnih govora u kojima su istaknute najnovije spoznaje o regionalnom i urbanom razvoju iz *6. izvješća o koheziji* Komisije.

Glavni tajnik OECD-a **José Angel Gurría** predstavio je zadnje OECD-ovo istraživanje u njegovim izvješćima *Regionalni izgledi 2014.* i *Regionalna dobrobit*, koja su izdana tijekom manifestacije. U tim izvješćima kompilirane su vrijedne informacije o utjecaju krize na regije, stanju subnacionalnih financija i vladinim reformama.

Uz izvješće **Luca van den Brandea** povjereniku Hahnu d primjeni načela upravljanja na više razina i partnerstva, predstavljeno je i programiranje ESIF-ova za razdoblje od 2014. do 2020. ([pogledajte članak na stranici 27](#)), kao i Eurostatovo izdanje *Regionalnog godišnjaka* za 2014.

Nakon uvodne sjednice uslijedio je zajednički sastanak Povjerenstva za politiku teritorijalne kohezije (COTER-a) Odbora regija i Odbora za regionalni razvoj (REGI-ja) Europskog parlamenta na kojem se raspravljalo o temi „Vraćanje gradova i regija na put rasta i konvergencije – kako na najbolji mogući način iskoristiti nove instrumente kohezijske politike”.

OPEN DAYS KRATKI PREGLED

DELEGATI IZ EU-A U USPOREDBI S DELEGATIMA IZ DRUGIH ZEMALJA

ODAKLE DOLAZE TI DELEGATI IZ DRUGIH ZEMALJA?

18 743km

NAJDULJI PUT DELEGATA
(Novi Zeland ▶ Belgija)

▶ Na programu Master Class doktorandi i mladi znanstvenici razmatrali su buduću kohezijsku politiku i prepoznavali područja za daljnja istraživanja.

Članovi obaju odbora analizirali su u prisutnosti predstavnika europskih lokalnih i regionalnih vlasti apsorpciju paketa kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020. Sjednica se fokusirala i na nove instrumente kao što su integrirana teritorijalna ulaganja (ITI) i lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD) u regijama, ali i na to kako gradovi i regije mogu na najbolji mogući način iskoristiti dostupne instrumente.

Rasprava se osobito usredotočila na pitanje osiguranja nužnog kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti za rad s novim ESIF-ovima te pitanje potpore korisnika u tom području.

Dobre povratne informacije

Razina sudjelovanja potvrdila je da su OPEN DAYS pravo mjesto za one koji sudjeluju u regionalnoj politici.

Prema povratnim informacijama dobivenim naknadnom anketom, sudionici cijene dijeljenje detaljnih informacija koje nadi-laze ono što je dostupno na web-mjestima Europske komisije.

Zahvaljujući sudionicima iz zemalja iz cijelog svijeta, OPEN DAYS još su jednom pokazali korist sudjelovanja u živahnoj zajednici regionalne politike.

▶ MASTER CLASS GENERIRA IDEJE ZA BUDUĆA ISTRAŽIVANJA

Drugu godinu zaredom grupa znanstvenika pozvana je na OTVORENE DANE kako bi, sudjelujući u programu Master Class, raspravili i razvili ideje o budućoj kohezijskoj politici. Njihovi zaključci daju intrigantan doprinos raspravi o smjeru istraživanja na tom području.

Master Class zajednička je inicijativa Opće uprave za regionalni i urbani razvoj, Odbora regija i Udruge regionalnih studija,

a otvorena je doktorandima i mladim znanstvenicima na polju regionalne i urbane politike. Njegov program predavanja i modula vode znanstvenici s velikim ugledom na području regionalne i urbane politike, kao i stručnjaci iz institucija EU-a.

Ove godine za sudjelovanje u programu Master Class odabrano je 29 sudionika iz 15 država članica EU-a i tri druge zemlje.

Master Class usredotočio se na tri teme:

- ▶ Reforma kohezijske politike EU-a i njezin utjecaj na regionalni i urbani razvoj u EU-u.
- ▶ Razvoj administrativnih kapaciteta i partnerstava na lokalnoj razini.
- ▶ Izazovi europske teritorijalne suradnje.

Organizirana je sjednica World Café o budućem učinku kohezijske politike EU-a.

Reforme i upravljanje

Tijekom sjednica koje su moderirali službenici Komisije i OR-a te znanstvenici, sudionici su bili podijeljeni u grupe koje su se bavile raznim temama programa Master Class.

Grupa koja se bavila reformama, upravljanjem i vođenjem kohezijske politike EU-a istaknula je potrebu za interdisciplinarnijim pristupom upravljanju i lokalnom razvoju. Razgovaralo se o potrebi za boljim partnerstvima i upravljanjem na više razina, što bi moglo bolje predstavljati lokalne preferencije.

Grupa je izložila pet smjernica za buduća istraživanja:

- ▶ Jačanje legitimnosti kohezijske politike putem učinkovita sudjelovanja sudionika na subnacionalnoj razini. Istraživanje bi se trebalo usredotočiti na prirodu učinkovita angažmana odozdo prema gore.
- ▶ Razvoj novih konceptualnih pristupa koji uzimaju u obzir asimetrije među europskim regijama. Istraživanje bi trebalo sagledavati stvari iza statičnih struktura i fokusirati se na dinamizam procesa razvoja politika i provedbe.
- ▶ Potrebno je procijeniti kratkoročne i dugoročne učinke makroekonomskog uvjetovanja na regije u poteškoćama. Istraživanje bi trebalo tražiti kontraproduktivne posljedice na regionalnoj razini.
- ▶ Vraćanje fokusa smisla politike s gospodarskog rasta na regionalni razvoj. Umjesto na kratkoročne inicijative za otvaranje radnih mjesta, istraživanje bi se trebalo usredotočiti na pružanje socijalnih usluga, modernizaciju infrastrukture i javnih uprava itd. radi sprječavanja gospodarske stagnacije.
- ▶ Ispitivanje učinka integriranog financiranja: trebalo bi i procijeniti ima li tematska koncentracija bolji učinak od prethodne raznolikosti inicijativa.

Izgradnja kapaciteta

Druga se grupa usredotočila na izgradnju administrativnih kapaciteta i razmotrila važnost dobre uprave. Ti su istraživači zaključili da su administrativni kapaciteti postali ključan uvjet uspješne provedbe svake europske ili nacionalne politike, ali i da bi istraživanje moglo pridonijeti boljem razumijevanju raznih komponenata administrativnih kapaciteta.

Grupa je predložila daljnju konceptualizaciju i pojašnjenje pojma dobrog upravljanja. Istaknuli su nedostatak indikatora i metodologije pri mjerenju utjecaja razvojnih politika.

Sudionici su predložili jači fokus na smanjenju političke intervencije u javnim upravama. Predložena su i dodatna istraživanja uloge političkog vodstva i građanskog društva u osiguranju uspostave sposobnih, konkurentnih i fleksibilnih javnih uprava.

Teritorijalna suradnja

Treća se grupa usredotočila na pitanja teritorijalne suradnje. Rasprava se uglavnom bavila procesom prekogranične suradnje jer on privlači više od 70% fondova za teritorijalnu suradnju EU-a te obuhvaća vjerojatno i više od 90% akademskih istraživanja na studijima teritorijalne suradnje.

Grupa je kao relevantna za buduća istraživanja, *inter alia*, prepoznala sljedeća pitanja vezana uz teritorijalnu suradnju:

- ▶ Prekogranično upravljanje.
- ▶ Razvoj kapaciteta u programima teritorijalne suradnje.
- ▶ Kako mjeriti uspjeh/neuspjeh teritorijalne suradnje.
- ▶ Definiranje tipologije raznih pograničnih realnosti radi predlaganja varijacija u programima.
- ▶ Definiranje koherentne metodologije prikupljanja podataka.

Skupina je na koncu predložila da se buduća istraživanja ne bave samo praktičnim pitanjima, već da uzmu u obzir i akademsku perspektivu te tako krenu učvršćivati veze s teorijom.

▶ SAZNAJTE VIŠE
www.opendays.eu

TERITORIJALNA SURADNJA U SKLOPU REFORMIRANE KOHEZIJSKE POLITIKE

ŠTO ZA INTERREG DONOSI RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020.?

Interreg Interreg, koji je isprva utemeljen 1990. kao inicijativa Zajednice s proračunom od 1 milijarde eura isključivo za prekograničnu suradnju, razvijen u formalni „cilj” europske kohezijske politike 2000. Tijekom godina Interreg je postao instrument potpore prekograničnoj suradnji između partnera: između regija koje se nalaze na unutarnjim i vanjskim granicama EU-a, regija koje se nalaze u transnacionalnim područjima i regija u 28 država članica koje žele učiti jedna od druge radi poticanja pametna i održiva rasta.

Danas ulazimo u Interregovo peto programsko razdoblje, a 2015. proslavit ćemo njegovu 25. godišnjicu. Sada Interreg predstavlja više od 10 milijardi eura, koliko će se uložiti u suradnju između regija i teritorijalnih, socijalnih i gospodarskih partnera u okviru 100 programa suradnje. Interreg je

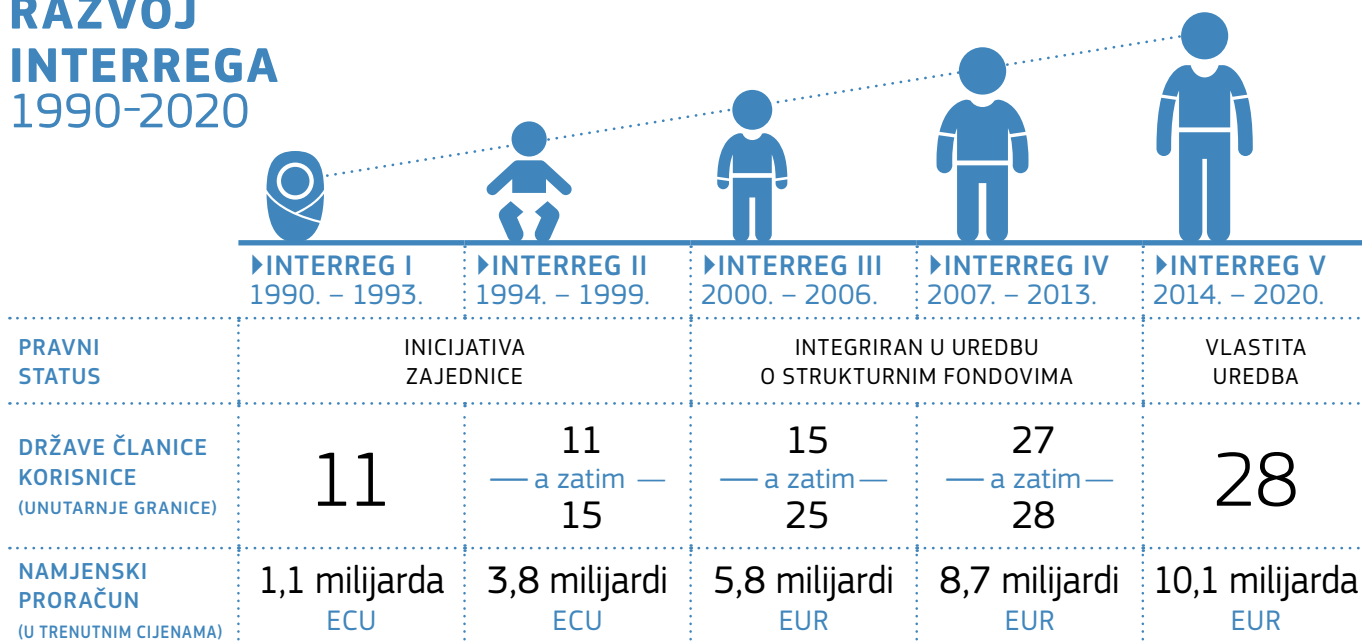
donio mnoge promjene: pomagao je pri zacjeljenju starih rana i mijenjao mentalitete, ulagao je u prekogranične mostove među kulturama, isticao važnost zajedničke skrbi o zajedničkim resursima te stvarao pravi osjećaj pripadnosti i solidarnosti u mnogim regijama.

I od Interregovih programa traži se da pridonese reformi kohezijske politike za novo razdoblje od 2014. do 2020. Više strateški pristup, bolji i jasniji rezultati te veća koncentracija radi većeg učinka novi su izazovi za one koji sudjeluju, neovisno radi li se o programskim ili projektnim partnerima.

Zašto surađivati?

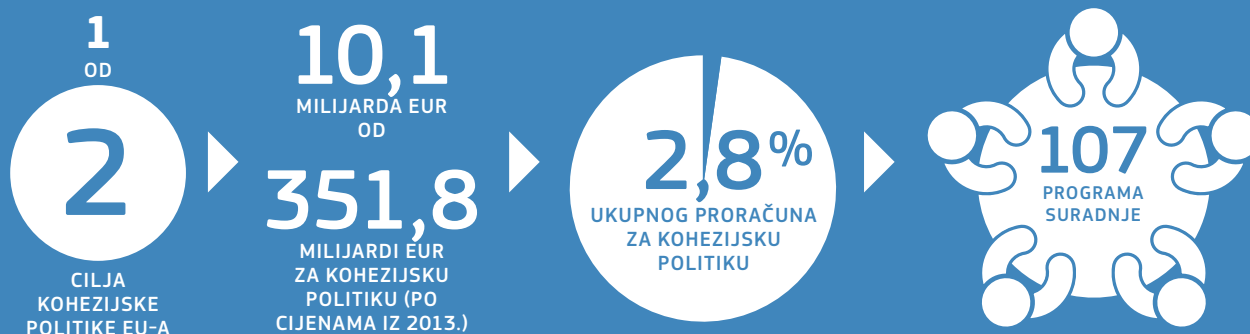
U skladu s člankom 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) pridonosi smanjenju nejednakosti razine razvijenosti regija EU-a,

RAZVOJ INTERREGA 1990-2020

INTERREG 2014. – 2020.

▶PREKOGRANIČNA SURADNJA INTERREG VA

60 PROGRAMA SURADNJE UNUTARNJE GRANICE 6,6 MILIJARDE EUR

12 IPA-OVA U SKLOPU INTERREGA INSTRUMENT ZA PRED-PRISTUPNU POMOĆ 242* MILIJUNA EUR

16 ENI-JEVA U SKLOPU INTERREGA EUROPSKI INSTRUMENT ZA SUSJEDSKE ODNOSI 634* MILIJUNA EUR

▶TRANSNACIONALNA INTERREG VB

15 PROGRAMA SURADNJE

2,1 MILIJARDA EUR

▶MEĐUREGIONALNA INTERREG VC

4 PROGRAMA SURADNJE

- INTERREG EUROPA
- INTERACT
- URBACT
- ESPON

▶0,5 MILIJARDI EUR

* Doprinos EFRR-a

a osobito ondje gdje razvoj zaostaje: u ruralnim područjima, u područjima zahvaćenim industrijskom tranzicijom, u regijama zahvaćenim ozbiljnim i trajnim prirodnim i demografskim hendikepima, na otocima, u prekograničnim regijama i gorskim regijama. Stoga, osim potpore ulaganjima u rast i otvaranje radnih mjesta (što je prvi cilj kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020.), EFRR u sklopu cilja europske teritorijalne suradnje (drugog cilja kohezijske politike za razdoblje od 2014. do 2020.) financira i prekogranične, transnacionalne i međuregionalne programe kako bi se podupro skladan razvoj Unijina teritorija ⁽¹⁾.

Jedna trećina stanovništva EU-a živi u pograničnim područjima duž 38 unutarnjih granica koja su još uvijek pod utjecajem geografskih, jezičnih, administrativnih i pravnih prepreka. U nekim pograničnim područjima Interregovi programi i dalje moraju liječiti ožiljke povijesti i pretvarati nedavne „neprijatelje” u „susjede” te poticati trajno povjerenje. Integriranije

faze suradnje pridonose skladnom teritorijalnom razvoju stvarajući uvjete za život i rad koji mogu pomoći pri zadržavanju ljudskog kapitala i znanja u prekograničnim područjima i privlačenju inovativnih tvrtki. Suradnja može pridonijeti učinkovitijem iskorištavanju zajedničkog neiskorištenog potencijala s ciljem poticanja gospodarskog razvoja u često perifernim regijama. Ona pridonosi i zajedničkom upravljanju zajedničkim teritorijem, čime se priznaje bezgranični karakter prirode, npr. vode i zraka.

Suradnja u većim regionalnim područjima dodaje i dodatnu europsku dimenziju regionalnom razvoju: velika funkcionalna područja potrebno je analizirati zajedno na europskoj razini radi usuglašavanja prioriteta i strateških odgovora te djelovanja na temelju njih. I, konačno, suradnja omogućuje razvoj mreža u svih 28 država članica EU-a radi razvoja dobrih praksi i pospješivanja razmjene iskustava uspješnih regija. Uzajamno učenje drugi je važan resurs koji dijele europske regije.

(1) Uredba o europskoj teritorijalnoj suradnji: Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”, OJEU L 347 od 20. prosinca 2013., str. 259.

►BELGIJA/FRANCUSKA
Prekogranična
zdravstvena skrb

Već više od 20 godina shema suradnje uz potporu Interregova programa ima za cilj poboljšati pristup zdravstvenoj skrbi za osobe koje žive duž granice Francuske i Belgije jačajući medicinske i zdravstvene kapacitete u obje zemlje i udružujući opremu.

Okvirni sporazum, dogovoren između Francuske i Belgije 2002., stupio je na snagu 2011. te je stvorio „zdravstvene regije“ koje pacijentima daju mogućnost liječenja s obje strane francusko-belgijske granice bez ikakvih administrativnih i financijskih prepreka. Procjenjuje se da je 2013. godine više od 15000 prešlo granicu radi liječenja, oko 6000 francuskih pacijenata s invaliditetom odsjelo je u belgijskim ustanovama, a provedeno je i više od 500 prekograničnih medicinskih intervencija putem mobilnih službi za hitnu i intenzivnu skrb s obje strane granice. U procesu ratifikacije još su dva druga sporazuma vezana uz hitnu medicinsku pomoć i usluge za osobe s invaliditetom.

Od novoga se Interregova programa očekuje odgovor na određene potrebe i izazove:

- IT upravljanje pacijentima u tvrtkama za zdravstveno osiguranje;
- okvirni sporazum o repatriaciji tijela umrlih na drugoj strani granice;
- razvoj suradnje radi upravljanja potrebama starijih i zavisnih osoba;
- prekogranični projekti za promociju, prevenciju i edukaciju pacijenata;
- poboljšanje informiranja o rezultatima projekta.

►BELGIJA/FRANCUSKA/IRSKA/UJEDINJENO KRALJEVSTVO
InTraDE – Inteligentan promet
za dinamično okruženje

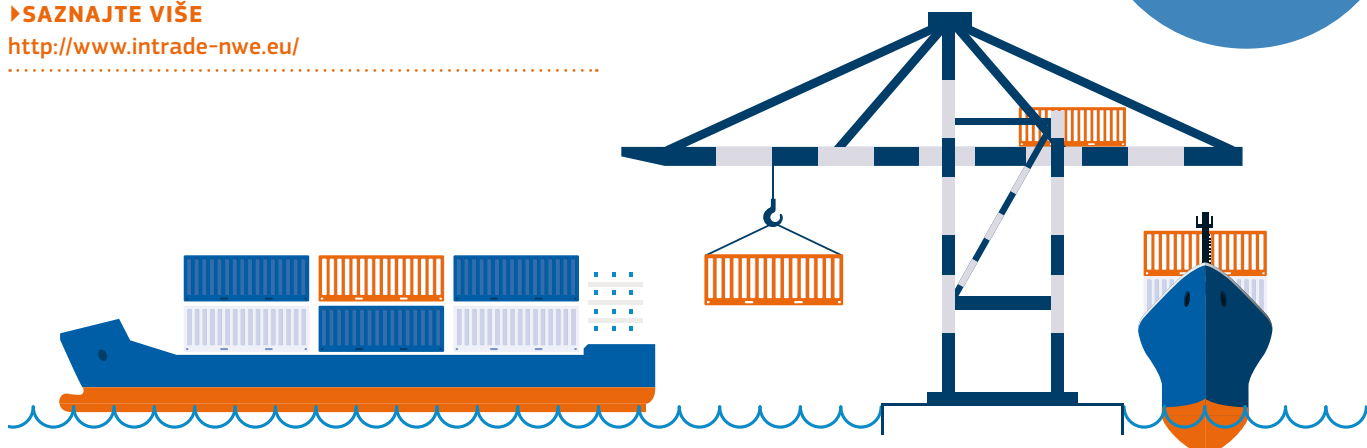
Projekt InTraDE, financiran u sklopu programa Interreg IV B za sjeverozapadnu Europu, poboljšava povezanost u regiji promicanjem inteligentnih i održivih prometnih i ICT rješenja.

InTraDE osmišljava novi koncept inteligentnih autonomnih vozila radi autonomnog rukovanja teretom i njegova usmjerivanja u ograničenim prostorima regionalnih luka sjeverozapadne Europe, a testira se u lukama Radacatel (Francuska), Dublin (Irska) i Oostende (Belgija).

Ispitivanje socioekonomskog utjecaja pokazalo je da vozilo ima prednost pred postojećim sustavima usmjeravanja lučkih kontejnera te da je uspjelo optimizirati proces i prostor potreban za utovar i istovar brodskih kontejnera prilagođavajući se postojećoj infrastrukturi.

Projekt je generirao znatan kapital znanja koji će se inkorporirati u dvogodišnji međunarodni magistarski studij robotike i prometa na engleskom jeziku u zajedničkoj organizaciji sveučilišta Polytech-Lille i École Centrale de Lille. Program kombinira cijeli niz praktičnih primjena putem tehnoloških testnih postrojenja kao što su holonomski roboti, manipulatori robota i inteligentna autonomna vozila, koje obje ustanove stavljaju na raspolaganje u svrhu eksperimentiranja i daljnijeg razvoja.

►SAZNAJTE VIŠE
<http://www.intrade-nwe.eu/>

INTERREGOVI NASUPROT SPECIFIČNIM DRŽAVNIM PROGRAMIMA

SPECIFIČNI DRŽAVNI

KOHEZIJSKA POLITIKA – CILJ ULAGANJA U RAST I OTVARANJE RADNIH MJESTA

INTERREG

KOHEZIJSKA POLITIKA – CILJ EUROPSKE TERITORIJSKE SURADNJE

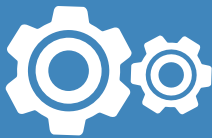
▶ ISTI ZAHTJEVI ZA USMJERENOST NA REZULTATE

OKVIR
USPJEŠNOSTI

...ALI BEZ PRIČUVE VEZANE UZ USPJEŠNOST

TEMATSKA
KONCENTRACIJA

...ALI SPECIFIČNA PRAVILA
(**80%** PRORAČUNA ZA NETEHNIČKU POMOĆ TREBA SE KONCENTRIRATI NA NAJVIŠE **4 TEMATSKA CILJA**)

▶ **11** TEMATSKIH
CILJEVA

...PLUS NEKOLIKO SPECIFIČNIH PRIORITETA ZA ULAGANJE

MEĐU NJIMA DIJALOG IZMEĐU USTANOVA I GRAĐANA

Interreg u sklopu reformirane kohezijske politike

Kohezijska politika za razdoblje od 2014. do 2020. znatno je reformirana kako bi postigla veći utjecaj. Budući da je usmjerena postizanju ciljeva strategije 2020. vezanih uz pametan, održiv i uključiv rast, ulaganja je potrebno provesti na strateški osmišljeniji i integriraniji način. Stoga će se ulaganja u sklopu EFRR-a koncentrirati na četiri ključna prioriteta: inovaciju i istraživanje, digitalni program, potporu malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima) te gospodarstvo s niskim udjelom ugljika. Interregovi programi izravno će pridonijeti toj težnji ka koncentraciji, a istodobno zadržati specifičan fokus na poboljšanju institucionalne prekogranične suradnje.

Da bi se osigurao maksimalan utjecaj dostupnih sredstava EU-a, reformirana se kohezijska politika još više usredotočuje na konačne ciljeve i rezultate putem čistih, transparentnih i mjerljivih međuciljeva. Od Interregovih se programa traži da budu strateški osmišljeniji te da definiraju bolje i jasnije rezultate.

U novom je razdoblju ključan i cilj učvršćivanja suradnje između raznih financijskih instrumenata, programa i mehanizama suradnje, kao što su makroregionalne strategije. Od novih će se Interregovih programa tražiti da učvrste veze s nacionalnim i regionalnim programima te pokažu veću usklađenost s novorazvijenim makroregijama.

Konačno, reformirana se kohezijska politika usredotočuje i na uspostavu zajedničkog skupa pravila za sve Europske strukturne i investicijske fondove, kao i jednostavnijih računovodstvenih pravila, jasnijih pravila kvalificiranosti i zahtjeva za izvješćivanje s konkretnijim ciljevima. Nadamo se da će Interregovi programi na najbolji mogući način iskoristiti te prilike za pojednostavnjivanje kako bi smanjili administrativno opterećenje nametnuto korisnicima.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

▶NOVOSTI

[UKRATKO]

▼

RAZMJENA ISKUSTAVA VEZANIH UZ FINANCIJSKE INSTRUMENTE

Na ovogodišnjim OPEN DAYS održana je panel-ra-
sprava na kojoj je predstavljeno funkcioniranje
projekta FIN-EN – „Razmjena metodologija
o financijskom inženjerstvu” – inicijative 13 insti-
tucija od kojih svaka predstavlja jednu regiju EU-a.
Taj jedinstveni projekt, koji sufinancira EFRR
putem programa suradnje Interreg IV C, potaknuo
je međuregionalnu razmjenu iskustava o finan-
cijskim instrumentima (FI-jevima) te je analizirao
prednosti i slabosti njihove provedbe.

Budući da FIN-EN završava u prosincu 2014., vri-
eme je da projekt napravi inventuru i razmotri kori-
štenje FI-jeva u novom programskom razdoblju.
U sažetku za rukovoditelje projekta navedeno je
šest područja koja ulaze u djelokrug daljnjih akcija:
jačanje kapaciteta, kontinuitet, fleksibilnost, isko-
ristivost, pravodobnost i certifikacija.

▶SAZNAJTE VIŠE

Smjernice i sažetak za rukovoditelje projekta
FIN-EN: [http://www.fin-en.eu/index.php/fin/
guidelines/](http://www.fin-en.eu/index.php/fin/guidelines/)
Pogledajte i profil projekta FIN-EN u izdanju
Panorama 47.

NOVO IZVJEŠĆE KOMISIJE

„NORTHERN IRELAND IN EUROPE”

Podneseno u Bruxellesu 3. studenoga 2014., izvješće je važna prekretnica u odnosu koji se produbljuje još od odluke tadašnjeg predsjednika komisije **Josea Manuela Barrosa** iz 2007. o osnivanju radne skupine za Sjevernu Irsku unutar institucije. Predstavljajući regiju na zajedničkom predstavljanju, **Malcolm McKibbin**, voditelj državne uprave Sjeverne Irske, izjavio je da novo izvješće „potvrđuje postupnu promjenu angažmana Sjeverne Irske u Europi zbog čijeg je pospješivanja radna skupina i osnovana”. Osvrćući se prema budućnosti, dodao je: „...želimo nastaviti pojačavati svoj angažman u Europi s ambicioznijim ciljevima postavljenim u odnosu na povlačenje fondova, još odlučniji da se naš glas čuje u razvoju europske politike i da naša regija postane omiljeni partner drugima u cijelom EU-u.” Izvori radne skupine za Sjevernu Irsku leže u dogovoru o ponovnoj uspostavi aranžmana o podjeli moći u Sjevernoj Irskoj u svibnju 2007. između dviju najvećih političkih stranaka, Demokratske unionističke stranke (DUP-a) te republikanske stranke Sinn Fein (SF-a). Predsjednik Barroso ponudio je osnivanje radne skupine unutar Komisije da bi se ispitalo kako Sjeverna Irška može na bolji način iskoristiti politike EU-a i kako može aktivnije sudjelovati u političkom procesu EU-a radi generiranja većeg prosperiteta. NITF je bila iznimno fleksibilna, pa se početna grupa od 10 službi Komisije naknadno proširila na 18. Najnovije se izvješće temelji na ranijem podnesku sjevernoirskoj skupštini iz 2014. o ishodima sedmogodišnjeg djelovanja NITF-a.

▶SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/report2014.pdf

1. **ADELA NISTORA, Portugal:** Projekt: marina Ponta Delgada, São Miguel, Azores, Portugal – fond EU-a: EFRR
2. **IEVA VĪKSNE, Latvija:** Projekt: novi vlak u Rigi koji prevozi putnike s jedne na drugu obalu – fond EU-a: EFRR
3. **KRISTINA GRIGUOLÉ, Litva:** Projekt: geološko ispitivanje u Litvi – fond EU-a: EFRR

▶ Plakat sa stranica 22 – 23 dostupan je u formatu A1 na zahtjev na adresi: regio-panorama@ec.europa.eu

EUROPE IN MY REGION FOTOGRAFSKI NATJEČAJ

Fondovi EU-a pridonose rješavanju raznih problema u cijeloj Europi, od poboljšanja prometnih veza te potpore malim i srednjim poduzećima do ulaganja u čišći okoliš, razvoja novih proizvoda te poboljšanja obrazovanja i vještina. Godišnji fotografski natječaj Europa u mojoj regiji ima za cilj istaknuti sjajan posao koji se obavlja na projektima diljem Europe uz pomoć sredstava EU-a te istražiti što ti projekti znače lokalnim zajednicama.

Natječaj za 2014. trajao je tijekom ljeta, a kao i prethodnih godina održavao se na društvenim medijima. Radovi kandidata preneseni su na internetsku platformu, a zatim su otvoreni javnom glasovanju. Ukupno je zabilježeno 100 000 jedinstvenih posjeta aplikaciji na Facebooku, predano je više od 1 000 kvalificiranih fotografija, a glasovalo je više od 14 000 ljudi.

▶ **1 002**
kandidata iz

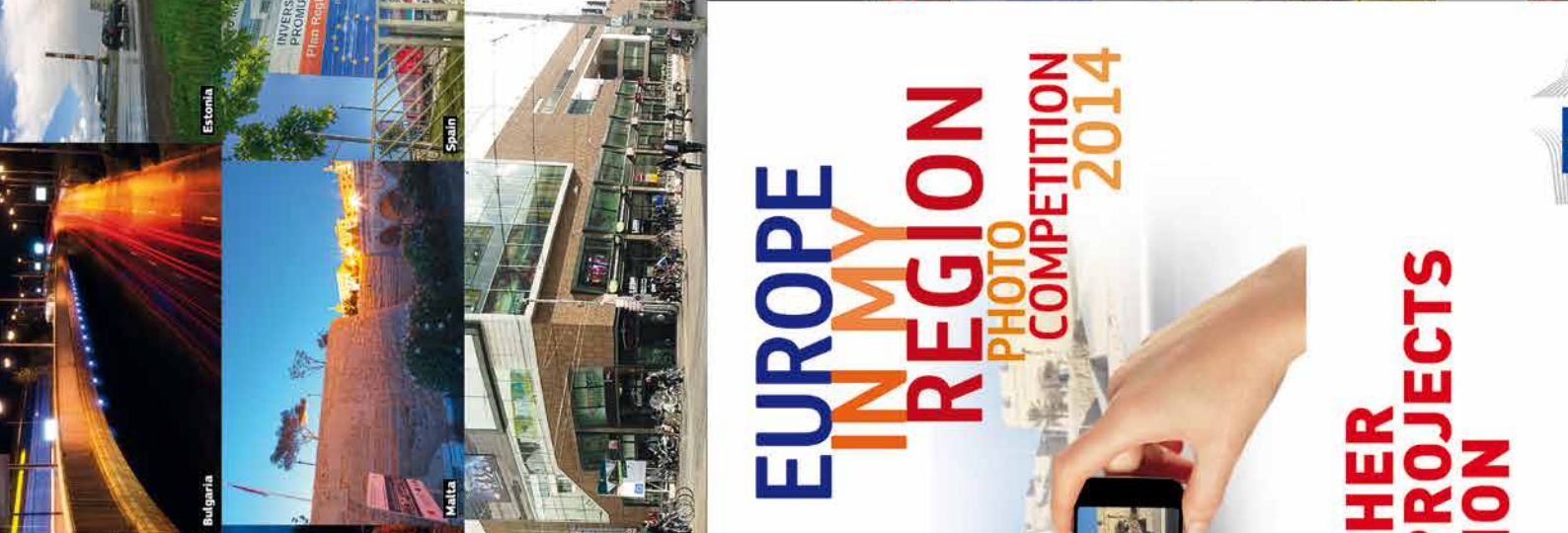
▶ **27**
zemalja

▶ **14 268**
glasova

▶ **106 474**
jedinstvenih posjetitelja
aplikacije na društvenoj mreži

▶ **3**
pobjednice

Neovisni žiri, sastavljen od stručnjaka za fotografiju i društvene medije, među 100 je fotografija koje su dobile najviše glasova i 50 „s posebnim pozivnicama” odabrao tri pobjedničke. Pobijedile su **Adela Nistora** iz Portugala, **Kristina Griguolė** iz Litve i **Ieva Vīksne** iz Latvije, a svaka je za nagradu dobila fotografsku opremu u protuvrijednosti od 1 000 eura te putovanje u Bruxelles za dvije osobe. Nagrade su primile od **povjerenika Hahna** na svečanosti tijekom Otvorenih dana – europskog tjedna regija i gradova održanog u Bruxellesu u listopadu – te su podijelile svoje pobjedničke priče.

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2014

**DISCOVER OTHER
EU FUNDED PROJECTS
IN YOUR REGION**

ec.europa.eu/regional_policy

Romania

United Kingdom

Italy

Latvia

Netherlands

Ireland

Spain

Italy

Latvia

Lithuania

Romania

Slovenia

Italy

Lithuania

Bulgaria

Bulgaria

United Kingdom

Italy

Latvia

Greece

Romania

Portugal

Czech Republic

Slovakia

Spain

Greece

United Kingdom

Romania

Lithuania

Poland

Germany

Netherlands

Cyprus

Greece

Latvia

Malta

Greece

Cyprus

Poland

Latvia

► IZGRADNJA KAPACITETA

JAČANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA ZA UPRAVLJANJE EUROPSKIM STRUKTURNIM I INVESTICIJSKIM FONDOVIMA

S uvođenjem novih uredbi o kohezijskoj politici za razdoblje od 2014. do 2020. fokus je premješten na kapacitet potpune prilagodbe država članica novih zahtjevima za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova. To ima izravan učinak na mogućnost pravilne provedbe investicijskih programa i postizanje najboljih mogućih rezultata u državama članicama. Na toj podlozi Europska komisija pokrenula je nekoliko inicijativa kako bi državama članicama pomogla pri jačanju administrativnih kapaciteta i eliminiranju uskih grla za provedbu ondje gdje je to potrebno.

Učenje izravnom razmjenom stručnih znanja jedan je od najboljih načina razvoja odgovarajućih vještina i stručnosti.

► DANUTA JABŁOŃSKA

► OBUKA STRUČNJAKA IZ DRŽAVA ČLANICA EU-A O NOVIM PRAVILIMA

U sklopu priprema za novo programsko razdoblje i radi potpore državama članicama pri tumačenju i primjeni novih regulatornih zahtjeva Europska komisija pokrenula je niz tečajeva za nadležna upravljačka, certifikacijska i revizijska tijela koja se bave europskim strukturnim fondovima – tj. Europskim fondom za regionalni razvoj (EFRR-om) i Europskim socijalnim fondom (ESF-om) – te Kohezijskim fondom.

Obuka se usredotočuje na ključne nove elemente zakonodavnog okvira kohezijske politike EU-a za razdoblje od 2014. do

2020., a organizirana je u dva modula: jedan posvećen programiranju i provedbi, a drugi pitanjima financijskog upravljanja i kontrole. Obuka se temelji na spoznaji da sudionici već imaju mnogo znanja. Stoga je program obuke osmišljen tako da potakne razmjenu iskustava između sudionika te interakciju između sudionika i službenika Europske komisije.

Obuka će se održavati cijele 2014. i u prvom dijelu 2015., a očekuje se da će na njoj sudjelovati 500 stručnjaka iz svih država članica EU-a.

► SAZNAJTE VIŠE

Svi materijali za obuku, uključujući prezentacije i web-prijenose, dostupni su na web-mjestu Opće uprave za regionalnu i urbanu politiku: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/experts_training_en.cfm

▷ KONTAKT S KOLEGAMA I UČENJE OD NJIH

Kontakt licem u lice sa službenicima Komisije vrlo je vrijedan, a isto tako i mogućnost učenja od kolega iz drugih zemalja.

▶ GABRIELA HILKOVICOVA

Povratne informacije prikupljene na obuci pokazuju da se stručnjaci iz država članica rado sastaju sa svojim kolegama iz drugih zemalja. Cijene i priliku za osobno upoznavanje sa službenicima Komisije.

„Budem li ubuduće imao pitanje ili problem, moći ću podići slušalicu i neformalno porazgovarati sa službenikom u Bruxellesu. Život će biti mnogo jednostavniji”, kaže **gospodin Piotr Wolski** iz ureda načelnika Zachodniopomorskog vojvodstva u Poljskoj. „Otkako imamo taj izravni kontakt, točno znamo što se traži. Kada se vratim, obavijestit ću tim o tome što sam naučio.”

Gospođa Gabriela Hilkovicova iz odjela za metodologiju ureda slovačke vlade također podupire vrijednost tečajeva za obuku. „Iako već znamo mnogo, postoje mnoge nijanse i sitnice u tim procesima koje moramo jasno razumjeti. Kontakt licem u lice sa službenicima Komisije vrlo je vrijedan, a isto tako i mogućnost učenja od kolega iz drugih zemalja.”

▷ NOVI PROGRAM IZRAVNE RAZMJENE STRUČNOG ZNANJA ZA REGIONALNU POLITIKU

Dok je obuka pokušaj olakšavanja pripreme tijela koja upravljaju ESI fondovima za programsko razdoblje od 2014. do 2020., Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku radi i na još jednoj inicijativi kojoj je cilj uspostava programa za sustavniju razmjenu iskustava između država članica EU-a.

U provedbu Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda (KF-a) uključeno je približno 24 000 osoba iz cijelog EU-a. Ti ljudi zajedno imaju mnogo neprocjenjiva znanja koje bi se moglo i trebalo razmjenjivati kako bi se dodatno poboljšalo upravljanje investicijskim programima. Nedavno istraživanje koje je naručila Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku potvrdilo je da postoji velika potražnja za instrumentom izravne razmjene stručnog znanja među tijelima koja upravljaju EFRR-om i KF-om.

Odgovor na potrebe izgradnje kapaciteta u državama članicama

Sve je počelo analizom potreba⁽¹⁾. Početkom 2014. provedeni su anketa i serija detaljnih intervjua u kojima se od država članica EU-a tražilo da iskažu svoje potrebe za izgradnjom kapaciteta vezanih uz upravljanje Europskim strukturnim fondovima i Kohezijskim fondom. Ishod te analize potražnje bio je jednoznačan. Gotovo pola ispitanika potvrdila je potrebu za daljnjom izgradnjom kapaciteta, a gotovo svi su (njih 90%) mislili da bi novi instrument na razini EU-a koji bi olakšavao izravnu razmjenu stručnih iskustava bio vrijedna nadopuna postojećim mjerama izgradnje kapaciteta (npr. obuci i savjetovanju).

Ispitivanje je, k tome, otkrilo da određene vrste ustanova – osobito regionalna i sektorska upravljačka tijela, kao i posrednička tijela – iskazuju osobito zanimanje za razmjenu stručnih spoznaja jer imaju manji pristup profesionalnim mrežama u usporedbi s revizorskim i koordinacijskim tijelima.

(1) Cjelovito izvješće dostupno je na internetu: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cees_en.pdf

Među zanimljivostima koje je otkrila analiza jest i to da se ustanove u svim državama članicama smatraju i kao potencijalne korisnice i kao izvori stručnosti.

REGIO PEER2PEER – pilot-program razmjene

Uzimajući u obzir rezultate analize potražnje, Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku pokrenut će pilot-program „REGIO PEER2PEER”, u sklopu kojega će se financirati do 100 razmjena javnih službenika koji upravljaju EFRR-om i KF-om u državama članicama EU-a.

Program će financirati razmjene koje su kratkoročne prirode, usmjerene prema transferu praktičnih stručnih znanja i dobre prakse u konkretnim pitanjima. Razmjene mogu poprimiti oblik studijskog posjeta, stručnog zadatka ili radionice. Uložit

će se napori da se uspostavi program koji nudi brzu pomoć i korisnike pošteđuje birokratskih i logističkih poteškoća. Novi instrument izravne razmjene stručnih znanja imat će i ugrađene aranžmane za osiguranje kvalitete i vrednovanje. Koristit će infrastrukturu i iskustva TAIEX-a (programa tehničke pomoći i razmjene informacija), koji je već etabliran instrument. Prijavu će moći podnijeti sve države članice. Zahtjev može doći iz ustanove koja provodi funkcije upravljanja i kontrole u vezi s EFRR-om ili KF-om.

Pilot-program izravne razmjene stručnih znanja pokrenut će se 2015., a trajat će dvije godine. Na kraju pilot-faze rezultati te inicijative pažljivo će se vrednovati kako bi se odredila budućnost instrumenta.

▷ OPEN DAYS 2014 – FOKUS NA UČENJU PUTEV IZRAVNE RAZMJENE STRUČNIH ZNANJA

Izravna razmjena stručnih znanja kao alat za jačanje administrativnih kapaciteta u kontekstu kohezijske politike razmatrana je i tijekom jedne od radionica na OPEN DAYS 2014. Na toj radionici predstavnici tijela vlasti država članica EU-a razmjenjivali su iskustva i znanja stečena sudjelovanjem u programima izravne pomoći, dok je Komisija predstavila novi pilot-program u razvijanju.

Izlagači i predstavnici iz publike bili su suglasni o koristima koje donosi izravna razmjena stručnih znanja u pogledu prijenosa praktičnog znanja i razvoja trajnih odnosa. Primjerice, **gospođa Danuta Jabłońska**, stručnjakinja iz poljske javne uprave koja je pružala pomoć hrvatskim tijelima, naglasila je važnost koju u upravljanju Europskim strukturnim i investicijskim fondovima ima „ljudski faktor” te izrazila mišljenje da je „učenje na temelju izravne razmjene stručnih znanja najbolji način za razvoj odgovarajućih vještina i kompetencija”.

Gospođa Dobrinka Mihaylova, voditeljja revizorskog tijela u Bugarskoj podijelila je uspješno iskustvo svoje ustanove u radu s kolegama u drugim državama članicama u cilju jačanja njihovih administrativnih kapaciteta na području

revizije, primjerice, mogućnost sudjelovanja u zajedničkim revizijama na kojima mogu učiti od kolega i razmatrati radne procedure. Istaknula je da „nova prijateljstva i zajednička iskustva ostavljaju trag na svima nama. U svakodnevnom radu susrećemo se s izazovnim pitanjima te žudimo za nekim tko bi nam dao praktično rješenje. U ovom novom instrumentu za izravnu razmjenu stručnih znanja vidim mnogo prilika za sve nas.”

Tijekom izlaganja i rasprave u radionici istaknuto je nekoliko preduvjeta koje je potrebno zadovoljiti u svrhu uspješne razmjene stručnih znanja i dugotrajnog utjecaja. Ključ uspjeha krije se u obostranom zanimanju za vježbu, u temeljitoj pripremi prilikom planiranja zadatka te u dobro definiranim potrebama i očekivanim ishodima. Važno je ostaviti dovoljno prostora za fleksibilnost pri provedi razmjene i aktivno sudjelovati u procesu učenja.

▶ UPRAVA NA VIŠE RAZINA

KAKO OJAČATI ULOGU REGIJA I GRADOVA U KOHEZIJSKOJ POLITICI

.....
Posebno izvješće pripremljeno na zahtjev Johannesesa Hahna, povjerenika za regionalnu politiku na odlasku, pokazuje put za jačanje kohezijske politike putem poboljšanog upravljanja na više razina i partnerstva.
 .....

U svom izvješću „Upravljanje na više razina i partnerstvo: Van den Brandeovo izvješće”, objavljenom u listopadu 2014., **Luc Van den Brande**, posebni savjetnik povjerenika **Johannesesa Hahna**, ističe niz načina u kojem je moguće postići veću koherenciju strategije Europa 2020 kako bi osigurala bolja koherencija između strategije i novih sporazuma o partnerstvu. Predlaže i niz smjernica za to kako bi se kultura upravljanja na više razina i partnerstva mogla dodatno ojačati u drugim politikama EU-a s teritorijalnom dimenzijom.

Kao što kaže gospodin Van den Brande: „Moje je iskreno uvjerenje da će važne strukturne reforme uspjeti samo putem dobro usmjerene, usklađene i koordinirane akcije između javnih i privatnih aktera na svim razinama. Modernizirana kohezijska politika za razdoblje od 2014. do 2020. nedvojbeno je egzemplarna u tom pogledu.”

Bijela knjiga

Izvješće se temelji na seriji inicijativa kojima se nastojalo učvrstiti načela upravljanja i partnerstva.

Odbor regija (OR) donio je bijelu knjigu o upravljanju na više razina 2009., koju je definirao kao: „koordiniranu institucionalnu akciju Europske unije, države članice te lokalnih i regionalnih tijela vlasti na temelju partnerstva koja je usmjerena na osmišljavanje i provedbu politika EU-a.”

Poslije je OR donio „Povelju o upravljanju na više razina u Europi”. Ona teži promicanju poštivanja tog načela u svim fazama izrade politika i na razini EU-a i na razini država

▼
**LUC
 VAN DEN
 BRANDE**

POSEBNI SAVJETNIK
 POVJERENIKA
 JOHANNESESA HAHNA

Van den Brande bio je premijer Flandrije od siječnja 1992. do srpnja 1999. Član je Odbora regija od 1994., a predsjedavao mu je od 2008. do 2010. Pokrenuo je inicijativu za stvaranje Flandrijskog biotehnološkog instituta (VIB-a), a djeluje i kao predsjednik agencije za veze Flandrije i Europe, predsjednik uprave centra Technopolis proisteklog iz inicijative Flanders Technology International te predsjednik uprave VRT-a (flandrijske javne radiotelevizije).

članica. Više od 150 regionalnih i lokalnih tijela vlasti već je potpisalo povelju, a sve veći broj ljudi zaduženih za osmišljavanje politika izražava joj potporu.

Obvezujuće načelo

Povelja još nije obvezujuće načelo. To se može postići samo putem zakonodavstva EU-a. Osnovno je načelo, međutim, uvedeno u Uredbi o zajedničkim odredbama, koja sada služi kao temelj za djelovanje Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Države članice sad su obvezne organizirati partnerstvo u svim fazama programiranja i na svim razinama.

UPRAVLJANJE NA VIŠE RAZINA IZGRADNJA EUROPE U PARTNERSTVU

„Zagovaramo novi pakt između europskih institucija te gospodarskih i socijalnih aktera te između raznih razina vlasti – nacionalne, regionalne i lokalne. Iznad svega, zagovaramo jako vodstvo, oblik vodstva koje krasi sposobnost vođenja iskrenog i plodnog dijaloga s građanima te upravljanja u partnerstvu.”

Van den Brande prisjeća se da je Europska unija u smislu upravljanja postupno evoluirala od modela „odozgo prema dolje” do inkluzivnijeg modela u kojem se u većoj mjeri uključuju socijalni i gospodarski partneri. Tijekom vremena regionalne i lokalne vlasti dobile su više prilika za doprinos procesu integracije EU-a odozdo. One imaju važnu ulogu u mnogim državama članicama u zajedničkom upravljanju ESI fondovima te u izradi i provedbi OP-ova.

Godine 2000. Europska komisija donijela je Bijelu knjigu o europskom upravljanju u kojem je istaknuto pet načela dobrog upravljanja u izradi politika EU-a – otvorenost, participacija, odgovornost, učinkovitost i koherencija. Poštivanje svih tih načela u cijelom ciklusu razvoja politika EU-a važan je dodatni korak za ugradnju ciljeva EU-a i povećanje vlasništva među društvenim partnerima.

Van den Brande smatra da bi nova kohezijska politika koja se temelji na upravljanju na više razina trebala biti izvor nadahnuća za reviziju strategije Europa 2020 koja će se provesti sljedeće godine. Revizija je „izvršna prigoda za povećanje vlasništva nad Strategijom i osiguranje bolje provedbe na terenu”.

Europski kodeks ponašanja

Europski kodeks ponašanja o partnerstvu čini još jedan važan korak naprijed svojim zahtjevom da se naglasi kolektivna obveza i vlasništvo kohezijske politike.

Kodeks definira ciljeve i kriterije koji državama članicama omogućuju provedbu načela upravljanja na više razina i partnerstva, ali ostavlja nužnu fleksibilnost za aranžmane praktične provedbe o kojima odlučuje predmetna država članica.

Utjecaj na SoP-ove

Filozofija upravljanja na više razina i jačanja partnerstva sada ima utjecaj ne samo na operativne programe (OP-ove), već i na nove sporazume o partnerstvu (SoP-ove).

Prvo vrednovanje SoP-ova za razdoblje od 2014. do 2020. u pogledu načela upravljanja na više razina i partnerstava općenito otkriva da ne postoje fundamentalni problemi, stoji u izvješću. No države članice provode načela upravljanja na više razina i partnerstva na razne načine, unutar funkcije vlastite institucionalne podloge, administrativnih kapaciteta, znanja itd. Neovisno o zemlji, postoji dovoljno fleksibilnosti za prijenos sustava kohezijske politike u nacionalne institucionalne aranžmane.

Deset država članica dodatno je konsolidiralo postojeću kulturu upravljanja na više razina i partnerstva koja već postoji, a dodatnih je deset postiglo znatna poboljšanja. U osam preostalih država članica još postoji jasan prostor za poboljšanje kulture upravljanja na više razina i partnerstva u budućnosti.

Plan od 7 točaka

Van den Brande podupire plan koji je predviđen Atenskom deklaracijom OR-a ⁽¹⁾.

- ▶ 1. Davanje teritorijalne dimenzije strategiji.
- ▶ 2. Nacionalni reformski programi u partnerstvu.
- ▶ 3. Pretvaranje upravljanja na više razina u standardni pristup.
- ▶ 4. Usklađivanje europskog semestra s autentičnim dugoročnim ulaganjima.
- ▶ 5. Korištenje glavnih inicijativa strategije Europa 2020 radi poboljšanja koordinacije politika.
- ▶ 6. Mobiliziranje sredstava za dugoročno ulaganje, čime se osigurava bolja potrošnja.
- ▶ 7. Jačanje administrativnih kapaciteta radi učinkovitije provedbe.

Smjernice za budućnost

Na početku novog zakonodavnog mandata EU ima stvarnu priliku argumentirati potrebu za snažnom Europskom unijom na temelju inteligentnog sustava upravljanja na više razina i zajedničke kulture partnerstva, kaže Luc Van den Brande. Navodi niz mjera kojima bi trebalo unaprijediti proces:

(1) Atenska deklaracija o reviziji strategije Europa 2020 na sredini razdoblja koju je donio OR na 6. europskom summitu regija i gradova u ožujku 2014.: <http://cor.europa.eu/en/events/summits/Pages/athens-2014-material.aspx>

▶ Luc Van den Brande predstavlja izvješće o upravljanju na više razina i partnerstvu povjereniku Johannesu Hahnu.

„Sidrenjem upravljanja na više razina i partnerstva kao rukovodećih načela kohezijska će politika, po mom mišljenju, utrti put drugim politikama/strategijama EU-a (s jakom teritorijalnom dimenzijom), kao što su strategija Europa 2020 (ili njezin nasljednik), klimatska i energetska politika EU-a, suradnja na razvoju, politika susjedstva, provedba Stockholmskog programa, konsolidacija temeljnih prava, produbljivanje Akta o jedinstvenom tržištu, kako bi se i one uistinu proširile na cijelu EU i prigrllile na svim razinama.“

▶ LUC VAN DEN BRANDE – POSEBNI SAVJETNIK
POVJERENIKA JOHANNESA HAHNA

▶ **UPRAVLJANJE NA VIŠE RAZINA NA TEMELJU DOKAZA:**

Uzevši u obzir razne institucionalne i ustavne aranžmane u svakoj državi članici, ne postoji jedinstven aranžman za upravljanje na više razina za EU. Sustav vrednovanja potrebno je uspostaviti na temelju rezultata. OR je u postupku izrade nacrtu indikatora upravljanja na više razina koji bi trebali služiti za mjerenje razvoja upravljanja na više razina u raznim politikama EU-a.

▶ **UPRAVLJANJE NA VIŠE RAZINA NA TEMELJU MJESTA:**

Da bi se omogućio inkluzivniji proces, između konstitutivnih regija, regija sa zakonodavnom snagom i drugih regija ne smiju se raditi nikakve razlike. Partnerske regije EU-a, prema Van den Brandeovu mišljenju, mogu se naširoko prepoznati u skladu s ustavnim ustrojem svake države članice.

▶ **PREMA UNIJI KOJA SE TEMELJI NA UPRAVLJANJU NA VIŠE**

RAZINA I PARTNERSTVU: Provedba Povelje o upravljanju na više razina u Europi na svim razinama upravljanja.

▶ **SAZNAJTE VIŠE**

Upravljanje na više razina i partnerstvo:
VAN DEN BRANDEOVO IZVJEŠĆE
http://ec.europa.eu/regional_policy/upload/documents/Commissioner/VandenBrandereport_08102014.pdf

▶ RURALNO GOSPODARSTVO I ODRŽIV OKOLIŠ U EUROPI

POTPORA IZ EUROPSKOG POLJOPRIVREDNOG
FONDA ZA RURALNI RAZVOJ
ZA RAZDOBLJE 2014. DO 2020.

▶ Ruralni razvoj: primjer onoga što se može postići. PRIORITET 4 jest obnavljati, čuvati i poboljšavati ekosustave povezane s poljoprivredom i šumarstvom.

Nastavljajući niz članaka o svakom od Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova, u ovom se izdanju *Panorama* bavi Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj (EPFRR-om). ESI fondovi – Europski fond za regionalni razvoj (ERDF), Kohezijski fond (KF), Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (ERDF), Europski socijalni fond (ESF) te EPFRR – glavni su fondovi EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. za potporu otvaranju radnih mjesta i rastu u cijelom EU-u. Oni su velik doprinos strategije Europa 2020 pametnom, održivom i inkluzivnom rastu.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj financira doprinos EU-a ruralnom razvoju u cijeloj Europskoj uniji. On je jedan od dva stupa zajedničke poljoprivredne politike, koja financira i izravne uplate seljacima te potpore poljoprivrednim tržištima.

Osnovne informacije

Nekih 80% teritorija EU-a ruralni je prostor, a većina te zemlje služi za poljoprivredu ili je pokrivena šumom. Polovina stanovništva EU-a živi u ruralnim područjima. Selo je i izvor rekreacije, opuštanja i užitka za mnoge ljude koji žive u gradovima. Baš kao što su ljudske aktivnosti u prošlosti oblikovale krajobraz, taj se proces nastavlja i do današnjih dana.

Ruralni razvoj vitalna je komponenta zajedničke poljoprivredne politike i tijekom zadnjih se desetljeća pojavio iz potrebe za usmjeravanjem potpore poljoprivredi prema konkurentnosti, diversifikaciji gospodarskih prilika i osiguranju

UMREŽAVANJE

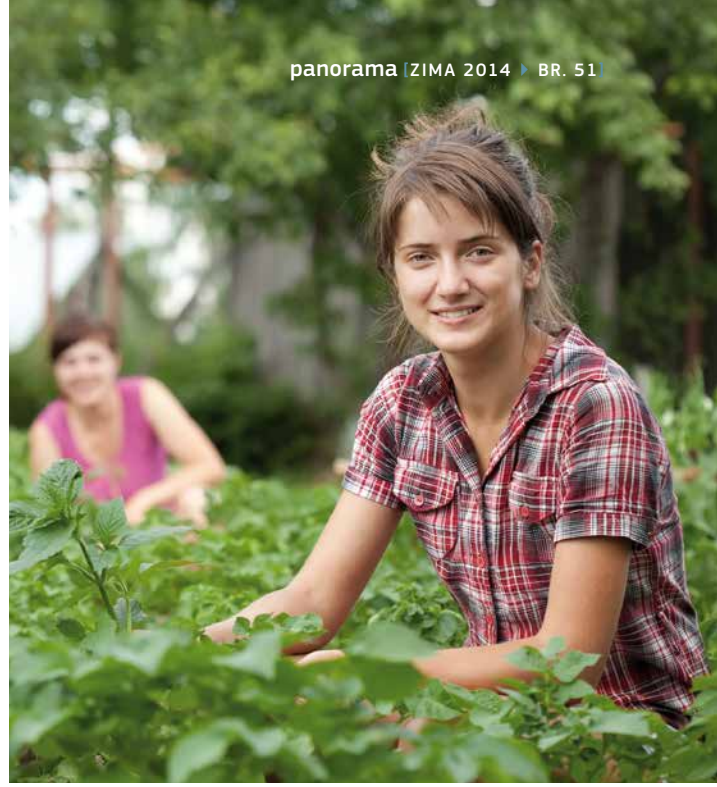
Europska mreža za ruralni razvoj (EMRR) i nacionalne ruralne mreže (NRM-vi), pokrenute 2008., doprinijele su i nastaviti će doprinositi uspjehu politike ruralnog razvoja. Radeći u sprezi, pokazale su potencijal da igraju niz korisnih uloga u dodavanju vrijednosti i poboljšanju kvalitete provedbe planova ruralnog razvoja. Pomogle su pri povećanju dosljednosti u programiranju i dovele do redovite razmjene informacija i praksi između dionika na području ruralnog razvoja. Bile su korisne i u radu na osnovnoj izgradnji kapaciteta podipurući pristup LEADER-a, a njihovo je postojanje pridonijelo zajedničkim analizama koje su dale korisne perspektive na europskoj i nacionalnoj razini. Mreža će i u novom programskom razdoblju nastaviti davati svoj doprinos radi daljnjih poboljšanja.

ekoloških javnih dobara, kao i iz spoznaje da se poljoprivredni sektor ne može izolirati iz šireg ruralnog gospodarstva. Jedna je od specifičnosti politike ruralnog razvoja to što je osmišljena kao odgovor na potrebe svojih korisnika. Projekti su obično mali i raspršeni po ruralnom prostoru.

Potpore ruralnim potrebama

Iskustvo pokazuje da bez namjenske potpore potrebe ruralnih krajeva mogu izgubiti u natjecanju za financiranje s urbanim

centrima. A ipak, ključno je pokloniti odgovarajuću pozornost ruralnim područjima. Neka od njih suočavaju se s posebnim izazovima, uključujući smanjenje stanovništva, manje razine obrazovanja i prihoda te nezadovoljavajuću infrastrukturu i usluge. Intervencije EPFRR-a pridonose otklanjanju tih razlika između urbanih i ruralnih krajeva. No ruralna područja imaju i velik potencijal jer osiguravaju ključna privatna i javna dobra, kao što su hrana i druge sirovine, krajolik, čist zrak i voda te ugodna mjesta za život i rad.

EPFRR igra ključnu ulogu u potpori gospodarskim, ekološkim i društvenim aktivnostima u ruralnim područjima. On jača ruralna gospodarstva potičući rast, diversifikaciju gospodarskih aktivnosti i otvaranje radnih mjesta. On financira mnoge inicijative i projekte u ruralnim zajednicama radi poboljšanja kvalitete života te poboljšava i održava ruralni okoliš naglašavajući održivost i zaštitu prirodnih resursa, kao što su tlo, voda i bioraznolikost, te podupirući osiguranje javnih dobara.

Šest prioriteta

Uzimajući u obzir trenutne i buduće izazove s kojima se susreću ruralna područja EU-a, za EPFRR je postavljeno šest prioriteta. Time će se osigurati potrošnja sredstava ondje gdje su ona najpotrebnija, a u odnosu na njih procijenit će se postignuća i učinkovitost politika. Tih su šest prioriteta sljedeći:

- ▶ 1. Poticati prijenos znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima.
- ▶ 2. Promicati održivost poljoprivrednih gospodarstava – svih vrsta (nizinskih, brdskih, gorskih, velikih i malih) – u svim regijama te održivost upravljanja šumama.

- ▶ 3. Poboljšati organizaciju lanca hrane, uključujući obradu i plasman na tržište poljoprivrednih proizvoda, promicanje dobrobiti životinja i korištenje alata za upravljanje rizikom od strane poljoprivrednika.
- ▶ 4. Obnavljati, čuvati i poboljšavati ekosustave povezane s poljoprivredom i šumarstvom.
- ▶ 5. Promicati učinkovito korištenje resursa i promjenu prema gospodarstvu s niskim udjelom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru.
- ▶ 6. Promicati društveno uključivanje, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima.

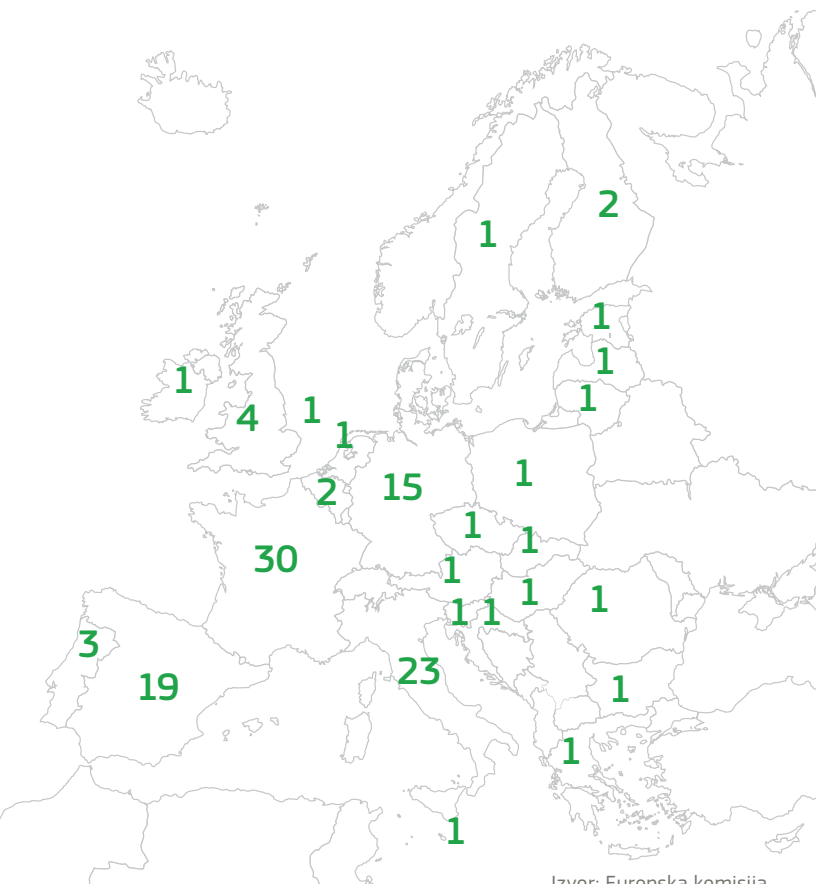
Kako EPFRR funkcionira u praksi?

Na početku programskog razdoblja od 2014. do 2020. svaka država članica sastavlja nacionalni program ruralnog razvoja (PRR) ili skup regionalnih PRR-ova koji pokriva cijeli njezin teritorij. Za novo programsko razdoblje bit će ukupno 118 PRR-ova.

PRR-ovi se izrađuju počevši od analize teritorija i prepoznavanja potrebna ruralnog područja u odnosu na šest prioriteta ruralnog razvoja, što se dalje razrađuje u 18 područja interesa. Na temelju toga se razvija strategija odabirom onih područja interesa koja su prikladna za rješavanje specifičnog nacionalnog ili regionalnog konteksta.

Područja interesa tvore ključne strukturne elemente svakog PRR-a, a svako od njih ima najmanje jedan kvantificirani cilj koji je potrebno postići provedbom programa. Zatim se predlaže skup mjera i operacija koje bi u sinergiji trebale omogućiti postizanje cilja. Primjerice, za poboljšanje kvalitete

BROJ PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA PO ZEMLJI UKUPNO ►118

Izvor: Europska komisija

vode mogao bi biti potreban paket aktivnosti vezan uz prakse upravljanja zemljištem, savjetodavnu potporu i ulaganja usmjeren k smanjenju otjecanja i izljeva pesticida.

Koliko je novca dostupno?

U sklopu proračuna EU-a EPFRR-u je za sedmogodišnje razdoblje od 2014. do 2020. dodijeljeno nekih 95 milijardi eura. To u praksi čini tek dio novca na raspolaganju jer za svaki euro koji daje EU vlada države članice i/ili korisnik mora dati neki doprinos čija veličina ovisi o razini gospodarskog razvoja predmetne države članice i vrsti financirane aktivnosti. Tako se odgovornost za osiguranje nužnog financiranja za projekte dijeli između europskih, nacionalnih i lokalnih aktera. Neke države članice, k tome, prenijele su neke izravne alokacije uplata da bi poboljšale financiranje PRR-ova.

PRISTUP PROJEKTA LEADER ▼

LEADER je pristup ruralnom razvoju odozdo prema gore, koji su inicirale „Lokalne akcijske grupe” (LAG-ovi). Tijekom godina taj se pristup pokazao učinkovitim alatom za davanje moći „ljudima na terenu” kako bi istražili izazove i prilike s kojima se suočavaju, iznijeli ideje za njihovo rješavanje i pretvorili ih u stvarnost. Vrijedne lekcije naučene u prethodnom razdoblju od 2007. do 2013. primijenjene su da bi se pravi duh pristupa LEADER potpunije ugradio u novo razdoblje od 2014. do 2020., a istodobno se i dodatno povećava sudjelovanje.

Sedam je načela kojima se rukovodi pristup LEADER:

- 1. TEMELJENO NA PODRUČJU:** odvija se na malom, homogenom i društveno kohezivnom teritoriju.
- 2. ODOZDO PREMA GORE:** lokalni akteri osmišljavaju strategiju i biraju akcije.
- 3. JAVNO PRIVATNO PARTNERSTVO:** LAG-ovi su uravnotežene grupe koje obuhvaćaju aktere iz javnog i privatnog sektora, a mogu mobilizirati dostupne vještine i resurse.
- 4. INOVACIJE:** što LAG-ovima daje fleksibilnost uvođenja novih ideja i metoda.
- 5. INTEGRACIJA:** gospodarskih, socijalnih, kulturnih i ekoloških akcija, što se razlikuje od sektorskog pristupa.
- 6. UMREŽAVANJE:** omogućuje učenje između ljudi, tvrtka i ustanova na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.
- 7. SURADNJA:** među grupama koje slijede načelo LEADER, npr. na razmjeni iskustava, omogućivanju komplementarnosti ili postizanju kritične mase.

Kakve se aktivnosti mogu financirati?

EPFRR može podupirati mnogo mjera i akcija, a na sljedećem su popisu samo neke od njih:

- **1.** Doprinos trošku ulaganja usmjerenog k poboljšanju uspješnosti i održivosti poljoprivrednih gospodarstava, stavljanja na tržište i obrade poljoprivrednih proizvoda te ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti.
- **2.** Savjetodavne usluge osmišljene kao pomoć poljoprivrednicima, šumarima te malim i srednjim poduzećima (SMP-ovima) u ruralnim područjima radi poboljšanja gospodarskog i ekološkog stanja te klimatske otpornosti.
- **3.** Kapitalne subvencije u visini i do 70000 eura kao pomoć novim tvrtkama za mlade ljude koji započinju s poljoprivrednim djelovanjem i za stvaranje nepoljoprivrednih aktivnosti u ruralnim područjima.
- **4.** Stručna izobrazba, što može poprimiti oblik radionica, tečajeva za obuku, treninga, razmjena među poljoprivrednim i šumskim gospodarstvima te posjeta.

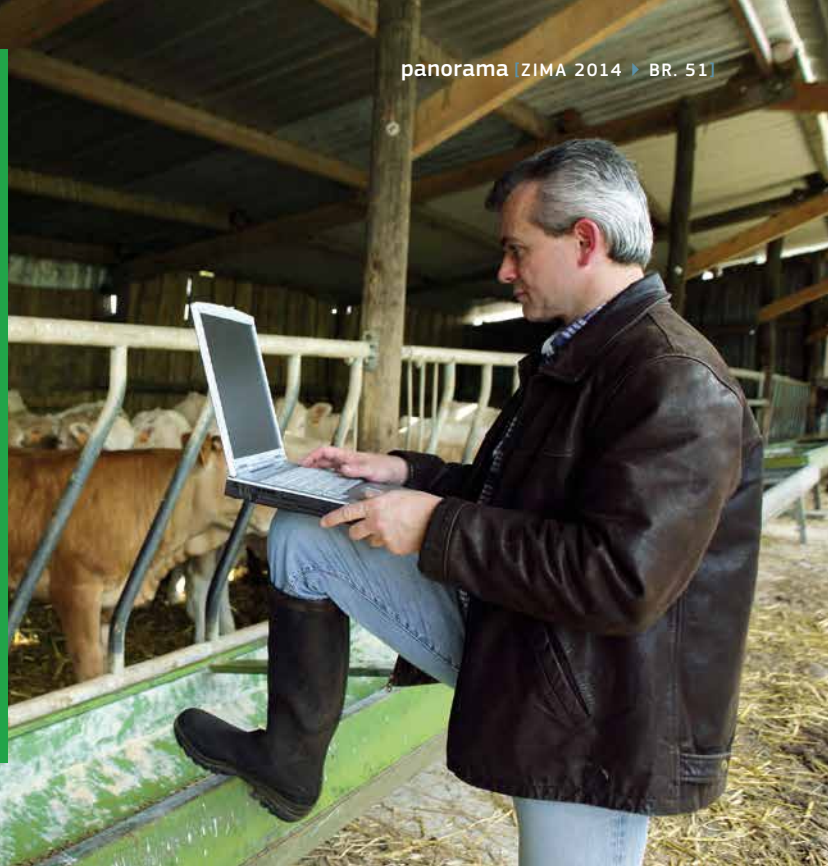

INOVACIJE

INOVACIJE RAZNIH VRSTA MOGU
BITI MOTOR NAPRETKA.

Ciljevi strategije rasta EU-a pod nazivom Europa 2020 naglašavaju koliko je važno da svi dijelovi Europe (ruralni i urbani) jednako koriste taj inovacijski pokretački motor. Novi proizvodi, usluge, tehnologije, procesi i oblici organiziranja (između ostaloga) mogu podići dobit poljoprivrednih gospodarstava i drugih ruralnih tvrtki, omogućiti bolju skrb za okoliš i učvrstiti društveno tkivo sela.

Tijekom razdoblja od 2010. do 2014. razne mjere ruralnog razvoja iskorištene se u službi inovacije. Mjere koje se odnose na transfer znanja, savjetničke usluge, ulaganja u fizičku imovinu ili suradnju bile su osobito relevantne. U novim će se programima one dodatno ojačati.

- ▶ **5.** Potpora osnovnim seoskim uslugama i obnova svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganje u obnovljivu energiju, štednju energije i širokopojasnu infrastrukturu.
- ▶ **6.** Osnivanje proizvođačkih grupa i organizacija u svrhe kao što su prilagodba proizvodnje i proizvoda proizvođača zahtjevima tržišta i zajedničko organiziranje pripreme i prodaje.
- ▶ **7.** Potpora zemljišnim upraviteljima koji se posvećuju poljoprivrednim praksama koje donose pozitivan doprinos okolišu i ublažavanju klimatskih promjena.
- ▶ **8.** Promicanje prijelaza s konvencionalnog na organski uzgoj.
- ▶ **9.** Potpora zemljišnim upraviteljima da bi im se nadoknadili dodatni troškovi i izgubljeni prihod zbog plana Natura 2000 i okvirnih direktiva o vodi.
- ▶ **10.** Plaćanja poljoprivrednicima u gorskim područjima i drugim područjima koja se suočavaju sa specifičnim ograničenjima da bi im se nadoknadili dodatni troškovi i izgubljeni prihodi povezani s ograničenjima poljoprivredne proizvodnje u predmetnim područjima.
- ▶ **11.** Nadoknada poljoprivrednicima koji dobrovoljno poduzimaju operacije vezane uz dobrobit životinja u širem opsegu od onoga koji je obvezan prema postojećim pravilima.

Postignuća i nasljeđe

EPFRR nudi financijsku potporu zemljišnim upraviteljima kako bi mogli upravljati zemljom na način koji je ekološki prihvatljiv, a istodobno proizvoditi hranu za građane te otvarati radna mjesta u poljoprivrednom i prehrambenom sektoru.

Ta plaćanja osiguravaju nastavak dobrog i održivog korištenja zemlje radi osiguranja onog mnoštva javnih dobara koje društvo očekuje, kao to su rekreacija, estetski užitak, resursi za opuštanje, zaštita dragocjenih prirodnih resursa (tlo, voda i bioraznolikost) te mjere za borbu protiv klimatskih promjena. To nam sve pomaže da budućim generacijama u nasljeđe ostavimo zdravu planetu.

Postignuća ruralnog razvoja EU-a najbolje se mogu vidjeti pri posjeti ruralnim područjima. Gospodarstva postaju konkurentnija, otvaraju se nove ruralne tvrtke, a krajolik, divlje životinje i prirodni resursi štite se. Potpora ruralnom razvoju pomaže poboljšanju povezanosti ruralnih područja putem lokalnih cesta te poboljšava usluge kao što su voda, odvodnja i socijalne službe. Ruralne zajednice razvijaju bolju upravu, kvaliteta života ljudi koji žive u ruralnim područjima poboljšava se.

U razdoblju od 2014. do 2020. fondovi za ruralni razvoj trebali bi učinkovitije postizati rezultate i davati još veću vrijednost za novac EU-a.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_hr.htm

► URBANA AGENDA EU-A

SLJEDEĆI KORACI

Više od 360 milijuna živi u velikim i malim gradovima Europe. To je više od dvije trećine stanovništva EU-a. Ta urbana područja suočavaju se, između ostaloga, i s golemim izazovima povezanim s prijevozom i mobilnošću, radnim mjestima i poslovanje, gospodarstvom i okolišem, stanovanjem i društvenim pitanjima. Pomoću urbane agende EU poduzima mjere za bolje integriranje tih problema koji se odnose na gradove u razvoj europskih politika.

Što je to urbana agenda?

Rasprava o urbanoj agendi EU-a traje već neko vrijeme. Već u komunikaciji „Prema urbanoj agendi Europske unije“ iz 1997⁽¹⁾. Europska komisija tvrdila je da su nužni novi napor za jačanje ili vraćanje uloge europskih gradova kao mjesta društvene i kulturne integracije, izvora gospodarskog prosperiteta i održiva razvoja te temelja demokracije. Otad je urbani razvoj postao istaknuto obilježje stvaranja politika EU-a, što je osobito vidljivo u novo kohezijskoj politici.

No, budući da se složenost izazova u urbanim područjima nastavlja povećavati, sve veći broj glasova tvrdi da je gradove potrebno bolje uključiti u konceptualizaciju i provedbu politika EU-a te da politike EU-a moraju biti prilagođenije realnostima urbanih područja u kojima će se provoditi. To se odražava u obnovljenim pozivima za urbanom agendom EU-a. Kao odgovor na te pozive, Europska komisija organizirala je forum CITIES⁽²⁾ kako bi inicirala raspravu o potrebi za urbanom agendom EU-a te, sljedeći jasan zahtjev za agendu izražen na tom forumu, donijela komunikaciju⁽³⁾ kojom se pokreće javno savjetovanje o ključnim značajkama urbane agende EU-a.

(1) „Prema urbanoj agendi Europske unije“, COM(97) 197 konačno.
 (2) http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/urban2014/index_en.cfm
 (3) „Urbana dimenzija politika EU-a – ključne značajke urbane agende EU-a“, COM(2014) 490 konačno.

► SLOVENIJA
 Suvremena ekološki prihvatljiva stambena arhitektura u Ljubljani.

► ŠPANIJSKA
 Trambaix u Barceloni prolazi pokraj kule Agbar.

Javno savjetovanje o ključnim značajkama urbane agende EU-a

Javno savjetovanje o urbanoj agendi pokrenuto je 18. srpnja, a završeno 26. rujna 2014. Savjetovanje je privuklo znatno zanimanje, pa je Komisija primila ukupno više od 220 odgovora. Slale su ih privatne osobe, tijela javne vlasti, privatne tvrtke, međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva te druge vrste organizacija.

Odgovorilo je petnaest država članica, a iz nekih zbog njihova vremenskog okvira za donošenje odluka i dalje pristižu odgovori iako je savjetovanje službeno zatvoreno.

▶ NJEMAČKA
Urbano vrtlarstvo
na sada zatvorenoj
zračnoj luci
Tempelhof u Berlinu,
koja se preuređuje
u gradski park.

Postavljeno je šest glavnih pitanja.

- ▶ 1. Koji su glavni razlozi za urbanu agendu EU-a?
- ▶ 2. Bi li se urbana agenda EU-a trebala usredotočiti na ograničen broj izazova urbanih područja ili osigurati opći okvir?
- ▶ 3. Je li europski model urbanog razvoja izražen u dokumentu „Gradovi sutrašnjice” dostatan temelj za početak rada?
- ▶ 4. Kako urbani dionici mogu bolje pridonijeti procesima razvoja i provedbe politika na razini EU-a?
- ▶ 5. Koji su najbolji načini za potporu boljoj urbanoj i teritorijalnoj bazi znanja i razmjeni iskustava?
- ▶ 6. Što bi trebale biti uloge na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini?

Pitanja su ostala općenita kako bi se novopridošlima u raspravu omogućilo da kažu svoje mišljenje, pa i o potrebi za urbanom agendom. Odgovori se trenutno analiziraju, a predstaviti će se u skupnom izvješću krajem 2014.

Prvi rezultati savjetovanja

Prva analiza vrlo jasno pokazuje široko slaganje o potrebi za urbanom agendom EU-a.

Savjetovanje je pokazalo da postoji jasna potražnja za europskim pristupom urbanom razvoju na nekoliko područja, primjerice:

- ▶ radi poboljšanja koordinacije politika;
- ▶ radi uspostave čvršćih veza s gradovima i poboljšanja njihovih života;
- ▶ radi poboljšanja provedbe dogovorenih strategija;
- ▶ radi rješavanja aktualnih društvenih izazova, kao što je gospodarstvo s neutralnim emisijama ugljika.

Poruka je jasna i u pogledu onoga što je potrebno i onoga što nije. Velik broj sugovornika inzistira na tome da je potrebno poštivati supsidijarnost i izbjegavati novo zakonodavstvo. Urbana agenda EU-a trebala bi gradovima omogućiti potpun doprinos provedbi strategiji Europa 2020, ali ne bi trebala nametati čvrst okvir koji im veže ruke.

Pokazuje se jasna potpora novom načinu rada kako bi se osiguralo bolje sudjelovanje gradova u političkom procesu EU-a. Štoviše, mnogi tvrde da je to potrebno kombinirati s fokusom na prioritete od posebne relevantnosti za EU i njegove gradove, osobito prioritete povezane sa strategijom Europa 2020.

Daljnji koraci

Nakon foruma CITIES i javnog savjetovanja postoji jasno izražena potražnja za urbanom agendom te autentična očekivanja od Komisije da predstavi svoju zamisao o tome što bi urbana agenda EU-a trebala biti i kako bi konkretno trebala funkcionirati.

Savjetovanje je odlučno unaprijedilo raspravu o urbanoj agendi EU-a, ali je nije okončalo. Komisija će sada nastaviti dijalog s ključnim dionicima o konkretnijim pitanjima na temelju nalaza savjetovanja, a zatim će iznijeti prijedlog za akciju 2015.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/index_en.cfm

► VREDNOVANJE UČINKOVITOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE

KOMISIJA OTVARA NATJEČAJ DA BI OTKRILA NAJBOLJA
VREDNOVANJA I PRIJEDLOGE VREDNOVANJA

Vrednovanja mogu imati dvostruku svrhu – procjenjivati učinkovitost i utjecaj ulaganja EU-a te generirati spoznaje koje mogu utjecati na buduću kohezijsku politiku. Budući da novi Europski strukturni i investicijski fondovi stavljaju veći naglasak na usmjerenost operativnih programa prema rezultatima, Komisija se usredotočuje na prepoznavanje dobrih primjera prakse i metodologije vrednovanja.

Iako se u sljedećoj godini očekuju umjereno pozitivni rezultati za europska gospodarstva, financijska kriza još nije gotova, a postoji i sve hitnija potreba za novim izvorima financiranja. Ukupni proračun Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF-ova) za razdoblje od 2014. do 2020. (koji se sastoje od pet fondova – Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda, Kohezijskog fonda, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo) popet će se na 376 milijardi eura. Povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu podsjeća nas da su „naša sredstava jedini nov novac na stolu za prijeko potrebne investicijske napore u realnoj ekonomiji”, a to je i dio razloga za sve veću medijsku pozornost koja se posvećuje načinu potrošnje Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Rezultati i učinkovitost

Ta pozornost sve više obuhvaća naglasak na efekte kohezijske politike i postavlja mnoga pitanja: Što je postignuto kao rezultat investiranih resursa? Što je funkcioniralo? Što nije i zašto? Kakva je bila relativna učinkovitost raznih intervencija? Što funkcionira u različitim kontekstima?

VREDNOVANJA U RAZDOBLJU OD 2007. DO 2013.

Do 2013. za programsko je razdoblje od 2007. do 2013. provedeno najmanje 830 vrednovanja operacija EFRR-a i Kohezijskog fonda.

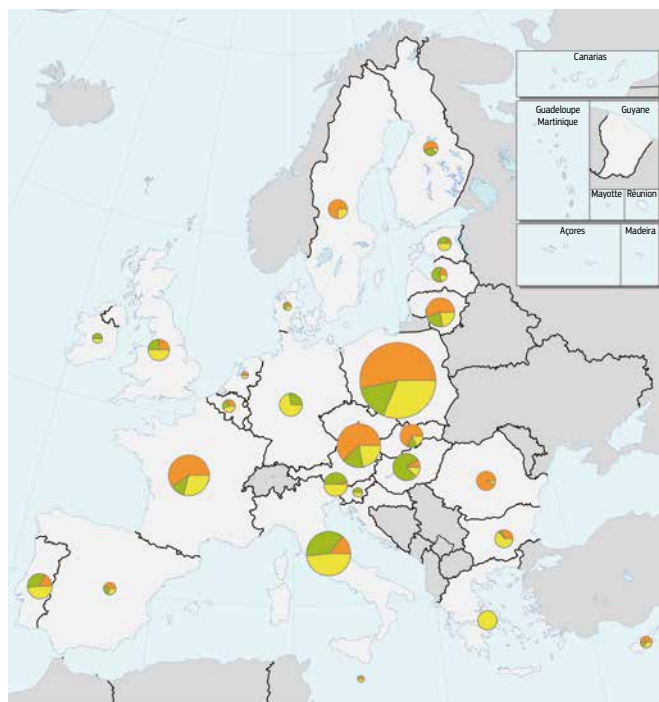
42% vrednovanja usredotočilo se na procese i procedure, 36% na tijek provedbe, a samo 22% na rezultate, iako se fokus izvješća 2013. promijenio prema rezultatima.

S vremenom je došlo i do promjene u primijenjenim metodama. Sve veći broj vrednovanja koristi kontrafaktualne tehnike radi procjene utjecaja kohezijske politike na ishode (6% u 2013. u usporedbi s 3% u razdoblju od 2011. do 2012.).

Iako to nije bilo obvezno u programskom razdoblju od 2007. do 2013., države članice i regije bile su potaknute da osmisle i provedu vlastita vrednovanja gdje je to potrebno, a opća prihvaćenost tog pristupa u državama članicama bila je pozitivna, pa su u raznim državama članicama razvijeni razni planovi vrednovanja (pogledajte okvir).

Uredba za Europske strukturne i investicijske fondove za razdoblje od 2014. do 2020⁽¹⁾ predstavlja radikalnu promjenu po tome što se usredotočuje na rezultate. Uredba o zajedničkim odredbama naglašava ciljeve programa, logiku intervencija radi postizanja očekivanih rezultata te vrednovanje učinkovitosti i utjecaja. Štoviše, od 2016. nadalje ona upravljačkim tijelima i Komisiji propisuje izvješćivanje o ishodima i rezultatima, uključujući rezultate vrednovanja ondje gdje su dostupni.

(1) Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o ESI fondovima, poznata i pod nazivom Uredba o zajedničkim odredbama (CPR).

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

▶ FOKUS VREDNOVANJA STRUKTURNIH I KOHEZIJSKOG FONDA PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2007. DO 2013.

LEGENDA:

- Proces
- Učinci
- Praćenje

Izvor: Europska komisija, Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku, jedinica DGA1.B.2

Na toj podlozi opće uprave Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku te zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje organiziraju konferenciju o „Učinkovitosti kohezijske politike EU-a” 2016. Na tom se skupu želi okupiti svjetsku javnost, uključujući znanstvenike i stručnjake sa sveučilišta, instituta, tijela javne vlasti, vladinih agencija i privatnog sektora, kako bi se razmotrile mogućnosti primjene raznih lekcija u vrednovanju i osmišljavanju politika.

Otvoren natječaj

U sklopu priprema za konferenciju opće uprave otvorile su i natječaj za najbolja vrednovanja kohezijske politike EU-a. Njime će se prepoznati vrednovanja u dvije grane – najbolja dovršena vrednovanja i najbolji prijedlozi vrednovanja – koja

služe za procjenu učinkovitosti operacija sufinanciranih iz strukturnih i kohezijskih fondova primarno, ali ne i isključivo u područjima istraživanja i inovacija, korporativne potpore, ICT-a, velike infrastrukture, zapošljavanja, vještina i društvene uključenosti te izgradnje kapaciteta institucija.

Natječaj se usredotočuje na razumijevanje učinkovitosti operacija koje se sufinanciraju iz strukturnih fondova (npr. EFRR-a ili ESF-a) ili Kohezijskog fonda primjenom najmanje jedne od sljedećih triju metoda:

- ▶ *ex post* analiza troška i koristi (CBA);
- ▶ vrednovanja na temelju teorije;
- ▶ kontrafaktualna vrednovanja.

Panel međunarodnih stručnjaka procijenit će prijave u pogledu prikladnosti metodologija primijenjenih pri vrednovanju te potencijalnog političkog značaja nalaza za buduću kohezijsku politiku.

Pobjednici neće dobiti novčanu nagradu, ali odabrat će se najmanje tri najbolje prijave iz svake grane, a autori će biti pozvani da sudjeluju na spomenutoj konferenciji o vrednovanju 2016.

Kakva ulaganja obećavaju najviše učinka? Koji su skriveni faktori pod određenim uvjetima koji mogu znatno negativno utjecati na otvaranje radnih mjesta? Odgovori na ta i druga pitanja mogli bi donijeti promjene buduće kohezijske politike EU-a.

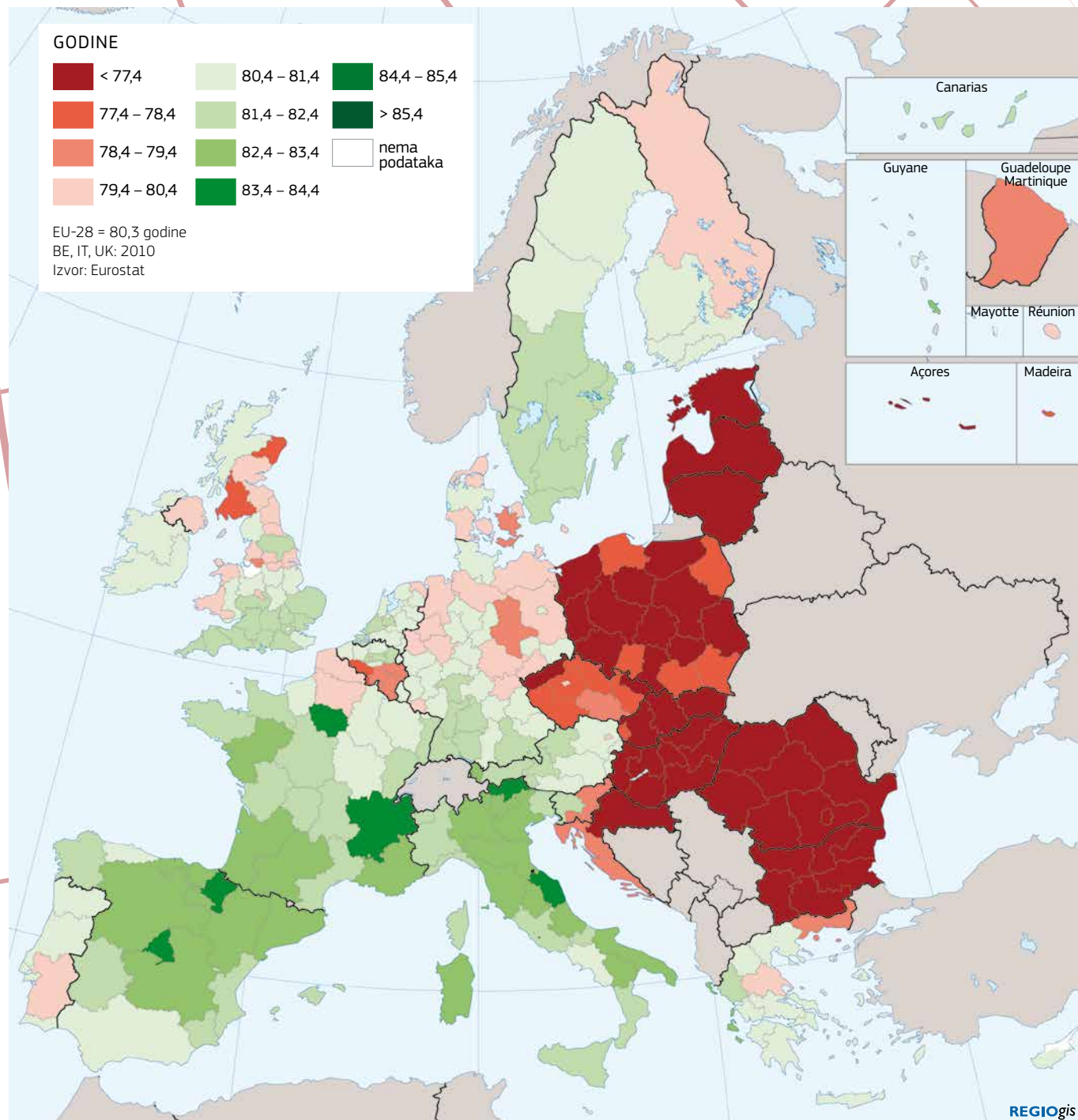
No na ta pitanja ne postoje univerzalni odgovori. Umjesto njih postoji kumulativni proces učenja koji se temelji na napornom dugogodišnjem terenskom radu širom Europe. Postoji nada da će se napraviti dodatni korak naprijed na putu odgovaranja na ta i druga pitanja, pa Komisija stoga potiče sudjelovanje svih vrednovatelja i istraživača s tog područja na natječaju.

▶ SAZNAJTE VIŠE

Detalji natječaja dostupni su na internetu, a prijave se mogu poslati do 31. prosinca 2015.
http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Kontakt za dodatne informacije:
REGIO-EVAL-CONFERENCE@ec.europa.eu

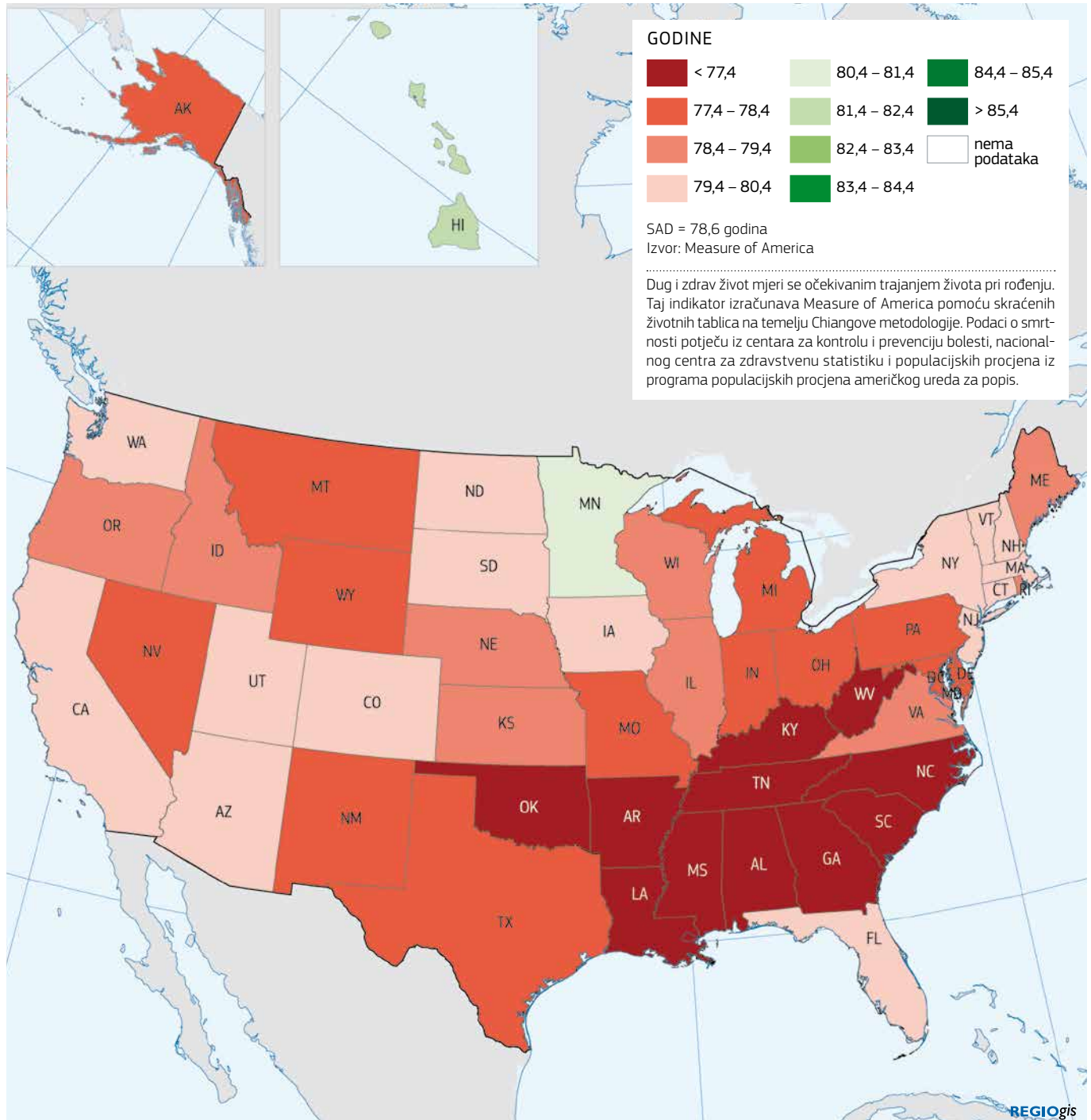
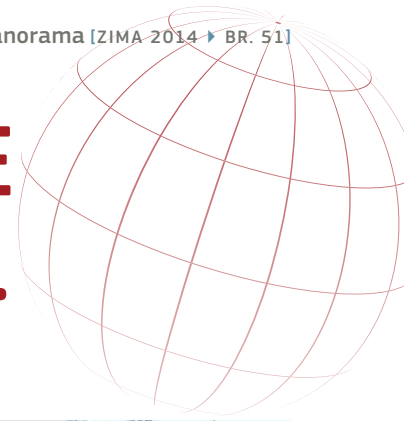
▶ OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA U EU-U 2011.

Očekivano trajanje života jedan je od glavnih pokazatelja dobrobiti, a u globalnoj perspektivi EU je iznimno dobro plasiran po tom kriteriju.

Od 50 zemalja svijeta s najduljim očekivanim trajanjem života 2012. godine 21 ih je bila država članica EU-a. Među njima 18 ih je imalo dulje očekivano trajanje života od Sjedinjenih Američkih Država.

▶ OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA U SAD-U 2010.

U SAD-u Hawaii i Minnesota jedine su savezne države čije je očekivano trajanje života dulje od prosjeka EU-a. U mnogim južnim saveznm državama slično je onome u Poljskoj ili Mađarskoj. Kao što i pokazuje karta Europe, razlike između regija u EU-u izrazite su. U mnogim je dijelovima Bugarske,

kao i Latvije i Litve očekivano trajanje života pri rođenju manje od 74 godine, dok je, ukupno uzevši, u cijelom EU-u bilo više od 80 godina u dvije od tri regije. U 17 regija Španjolske, Francuske i Italije ono je 83 godine ili više.

TALIJANSKO PREDSJEDAVANJE VIJEĆEM EU-A

IZAZOVI PROVEDBE KOHEZIJSKE POLITIKE

U drugoj polovini 2014. Vijećem Europske unije predsjedavala je Italija. Gilda Carbone, talijanska delegirana nacionalna stručnjakinja, govori o svom iskustvu i iznosi glavne izazove i rezultate talijanskog predsjedništva vezane uz kohezijsku politiku.

► **Kada je 1. srpnja 2014. počelo polugodište talijanskog predsjedništva, bilo je to razdoblje intenzivne aktivnosti Opće uprave Europske komisije za regionalnu i urbanu politiku. Zbog čega ste odlučili prihvatiti radno mjesto u talijanskom predsjedništvu Vijeća EU-a?**

Radeći u Općoj upravi za regionalnu i urbanu politiku više od pet godina i tako se baveći kohezijskom politikom iz perspektive Komisije, bila sam sigurna da bi mi rad za predsjedništvo Vijeća EU-a obogatio iskustvo i znanje o europskim institucijama i dopustio sagledati kohezijsku politiku iz nekog drugog kuta. Stoga sam se pristala pridružiti talijanskom kohezijskom timu u talijanskom predstavništvu u EU-u, uvjereni da je to jedan od načina da talijanska uprava na najbolji mogući način iskoristi moje profesionalno iskustvo.

► **Kako se program talijanskog predsjedništva za rast i otvaranje radnih mjesta dosad provodio u pogledu kohezijske politike?**

Prvi element strateškog programa talijanskog predsjedništva Vijeća Europske unije pod nazivom „Europa, nova zvižda” bio je „Europa pogodna za radna mjesta: generiranje gospodarskog rasta”. Talijansko predsjedništvo uvelo je svoj program za kohezijsku politiku unutar tog okvira.

Što se tiče regionalne i teritorijalne politike, u programu talijanskog predsjedništva postavljaju se sljedeći ciljevi:

- Promicati strukturiranu **političku raspravu u Vijeću EU-a** s ciljem zadržavanja fokusa na većoj učinkovitosti i poboljšanim inicijativama kohezijske politike usmjerenim k rezultatima, kao i promicati promišljanje učinaka jačanja **veze između strukturnih politika i gospodarskog upravljanja**.
- Isticati doprinos koji učinkovita kohezijska politika može dati **reviziji strategije Europa 2020**.
- Nastaviti političku raspravu o **urbanoj agendi EU-a** uvođeći program trojnog predsjedništva u teritorijalnu kohezijsku i urbanu politiku, nastojeći do kraja 2015. revidirati stanje provedbe cilja teritorijalne kohezije Unije te bolje povezujući teritorijalnu kohezijsku i urbanu politiku.
- Nadgledati procjenu rezultata za razdoblje od 2007. do 2013. i pokrenuti nove programe za razdoblje od 2014. do 2020.
- Nastaviti s razvojem i konsolidacijom provedbe **makroregionalnih strategija**.

Program predsjedništva za kohezijsku politiku potpuno je proveden.

► **Koji je bio glavni izazov s kojim ste se suočavali tijekom talijanskog polugodišta?**

Donošenje Zaključaka Vijeća o Šestom izvješću Komisije o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji zasigurno je bilo izazovno. Šesto izvješće važan je dokument koji prepoznaje kohezijsku politiku kao glavnu investicijsku politiku na razini EU-a za postizanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije i kao glavnu investicijsku politiku za postizanje ciljeva strategije Europa 2020, njezina efekta ublažavanja krize, njezine relevantnosti u „kombinaciji politika” fiskalne konsolidacije, strukturnih reformi i ulaganja u poticanje rasta koje podupire kohezijska politika.

▶ G. Matteo Renzi, talijanski premijer, predstavlja program talijanskog predsjedništva Europskom parlamentu.

Stavovi država članica o kohezijskoj politici mogu se razlikovati ovisno o specifičnim okolnostima, relevantnosti i utjecaju kohezijske politike, kao i različitim mišljenjima o učvršćenoj vezi između kohezijske politike gospodarskog upravljanja te nesigurnostima povezanim uz institucionalno tranzicijsko razdoblje. Stoga je izazov bio prepoznati „zajednički nazivnik” koji bi mogao osigurati smislen fokus za buduću razvoj radi poticanja otvaranja radnih mjesta i rasta.

▶ Što je, po vašem mišljenju, bio glavni rezultat ovih šest mjeseci i što će ostati iza talijanskog predsjedništva?

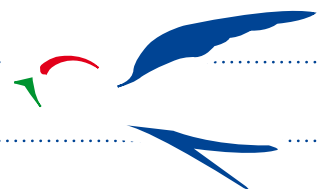
Glavni je opći rezultat talijanskog predsjedništva činjenica da je Vijeće EU-a preporučilo održavanje redovite rasprave u Vijeću općih poslova među relevantnim ministrima kako bi se razmotrila provedba i rezultati Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova, što je na smislen i temeljit način doprinijelo osiguranju učinkovite provedbe kohezijske politike i usmjerenja na rezultate.

To je bio uspjeh za cijelu zajednicu kohezijske politike: kohezijska politika sada može imati stalan glas u Vijeću u formalnom okruženju. Vođenje redovite i službene rasprave o kohezijskoj politici na političkoj razini ne osigurava samo da će se relevantan dio proračuna EU-a trošiti na najučinkovitiji mogući način kako bi se potakao rast i otvaranje radnih mjesta, već jamči i da će se perspektiva kohezijske politike uzimati u obzir pri raspravi o pitanjima vezanim uz rast i otvaranje radnih mjesta te uz ESI fondove.

Zapravo, zasjedanje Vijeća općih poslova posvećeno kohezijskoj politici od 19. studenoga 2014. bilo je prilika ne samo za donošenje Zaključaka o Šestom izvješću Komisije o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, već i za raspravu o doprinosu kohezijske politike reviziji strategije Europa 2020 koja se odvija sredinom razdoblja, kao i o stanju donošenja programa za razdoblje od 2014. do 2020.

Vrlo je vrijedan i nastavak održavanja redovite i službene rasprave o kohezijskoj politici u pogledu, *inter alia*, godišnjih sažetih izvješća Komisije i strateških izvješća Komisije 2017. i 2019., kao i drugih budućih pitanja, npr. revizije strategije Europa 2020, provedbe „Investicijskog plana za Europu”, koji je Komisija donijela 26. studenog 2014., izvješća Komisije o ishodu pregovora vezanih uz sporazume o partnerstvu i programe za razdoblje od 2014. do 2020. itd.

Po mom mišljenju rasprava na sjednici Vijeća općih poslova posvećena kohezijskoj politici bila je važna prilika za ponovnu afirmaciju kohezijske politike kao „samostalne” politike EU-a, koja – zahvaljujući svojim specifičnim značajkama kao što su struktura upravljanja na više razina te integrirani sektorski i teritorijalni pristup – nastavlja igrati ključnu ulogu u ponovnom pokretanju rasta i otvaranja radnih mjesta u cijelom EU-u.

▶ PRVA HIBRIDNA
VJETROELEKTRANA

Ukupni trošak:
10 948 000 EUR
Doprinos EU-a:
6 082 000 EUR

Inovativni generator energije vjetra u Njemačkoj pretvara neiskorištenu energiju u hidrogen kako bi se iskoristila naknadno.

U istočnonjemačkoj regiji Uckemark razvijen je inovativni sustav generiranja energije iz snage vjetra koji pretvara višak električne energije u hidrogen.

Iza projekta stoji brandenburška tvrtka ENERTRAG AG, jedan od vodećih europskih proizvođača energije iz vjetra, kojoj su na razvoju nove hibridne tehnologije partneri bili brandenburško tehničko sveučilište Cottbus-Senftenberg, Deutsche Bahn AG, Vattenfall Europe i Total Germany.

Otvoren 2011. kao pilot-projekt, hibridni projekt ENERTRAG objedinjuje vjetroeletktranu s postrojenjem za elektrolizu vode koje pomoću viška električne energije proizvodi hidrogen. U dane velike potražnje hidrogen se ponovno pretvara u električnu energiju u kogeneracijskom postrojenju, gdje se miješa s biogorivom kako bi se postigle idealne razine proizvodnje.

Mogućnost skladištenja neiskorištene električne energije u obliku hidrogena pridonosi stabilizaciji električne mreže i služi kao model za uravnoteženje opterećenja budućih mreža za obnovljivu energiju.

Višak plina hidrogena može se pretvoriti i u gorivo za hidrogenske automobile te isporučiti na stanice za punjenje automobila gorivom u Berlinu. Dodatni je bonus to što se suvišna

toplina iz kogeneracijskog procesa koristi za centralno grijanje u obližnjem gradu Prenzlauu.

Hibridna elektrana jedna je od prvih te vrste u svijetu i služi kao primjer različitih načina na koji se obnovljiva energija generirana na farmama vjetrenjača može koristiti ili skladištiti.

Projekt, koji je sufinancirao Europski fond za regionalni razvoj, pokazuje kako se mogu prevladati neke od najtežih poteškoća s kojima se susreću obnovljive energije. Višak električne energije iz vjetrogeneratora može se skladištiti na lokaciji u obliku hidrogena i pridonijeti uravnoteženju fluktuacija u električnoj mreži, uzrokovanih razlikama u opskrbi solarnom energijom i energijom vjetra. Na ovaj novi način obnovljiva energija može biti potpuno fleksibilna i koristiti se kad i gdje je potrebna.

Jačanjem korištenja obnovljive energije, kao što je energija vjetra, projekt daje vrijedan doprinos cilju EU-a o podizanju udjela obnovljive energije na 20% do 2020.

„Hibridna elektrana ENERTRAG prekretnica je u sustavima integracije obnovljivih izvora energije. Hidrogen je najbolji način za integraciju obnovljive energije u mobilnost i grijanje”, komentirao je glavni direktor ENERTRAGA, Jörg Müller.

▶ SAZNAJTE VIŠE

<https://www.enertrag.com/en/project-development/hybrid-power-plant.html>

Više informacija o EFRR-u u Brandenburgju dostupno je na web-mjestu upravljačkog tijela: www.efre.brandenburg.de

▶EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

▶ PODUZETNICE PROMIČU IZVOZ I POSLOVNE SPOSOBNOSTI

Više od 200 britanskih i francuskih poduzetnica pridružile su se inovativnoj poduzetničkoj mreži koja se proteže s obje strane Kanala kako bi promovale poslovne sposobnosti, izvoz i dobre prakse.

B.NEW – Business Network for Enterprising Women (Poslovanje i mreža poduzetnih žena) – osnovan je 2009. s ciljem okupljanja talentiranih poduzetnica iz Bretanje u Francuskoj te Cornwalla i Hampshirea u Velikoj Britaniji. Cilj je bio stvoriti mrežu s obje strane kanala koja će promovirati stvaranje tvrtki pod vodstvom žena i olakšavati njihov međunarodni razvoj. Internetskoj mreži B.NEW od njezina se pokretanja pridružilo više od 200 britanskih i francuskih poduzetnica.

Te poslovne žene dolaze iz raznih sektora od mode i poslovnog savjetovanja do turizma, rukotvorina, dizajna i filmske produkcije.

Jedan je do prvih ciljeva organizacije pomoći ženama pri pokretanju i razvoju poslovanja, a mreža novim poduzetnicama može pomoći pri pristupu iskusnim poslovnim ženama s obje strane Kanala. Mreža otvara i vrata razvoju izvoza preko Kanala putem svoje mreže kontakta.

B.NEW ima za cilj razmjenjivati dobre prakse ženskog poduzetništva u Engleskoj i Bretanji te razvijati međukulturalne odnose i poslovanje između poduzetnica iz dviju zemalja. Mreža je stvorila bazu podataka tvrtki uključenih u B.NEW. Time se podupire internacionalizacija tvrtki te pomaže poduzetnicama da ostvare pristup europskom i nacionalnom financiranju. Na web-mjestu mreže postoji forum koji članicama omogućuje razmjenu iskustava i dobrih praksi te uspostavu novih kontakata.

**Ukupni trošak:
1 783 000 EUR
Doprinos EU-a:
891 000 EUR**

B.NEW promiče i učenje jezika te razumijevanje stvaranja poslovanja i IT razvoja. U aktivnostima mreže, kao što su radionice, tečajevi i prilike za umrežavanje, sudjelovalo je približno 400 tvrtki. Više od 60 žena sudjelovalo je na njezinim jezičnim i ICT tečajevima.

Razumijevanje dinamike ženskog poduzetništva još je jedna od funkcija koju ima B.NEW. Mreža je napravila iskorak u tom smjeru provodeći komparativno istraživanje stanja poduzetnica na različitim teritorijima. To su omogućili okrugli stolovi i intervjui koji su poslužili za prepoznavanje prepreka s kojima se suočavaju poduzetnice te potencijalnih akcija za rješavanje tih problema. Projekt će donositeljima odluka i u Francuskoj i u Engleskoj dati preporuke za poticanje ženskog poduzetništva.

Projekt financira EFRR putem programa prekogranične suradnje INTERREG IV A Francuska (Kanal) – Engleska, a krajnji je cilj otvaranje novih tvrtki i radnih mjesta te poboljšanje pristupa kvalificiranim radnim mjestima za žene s obje strane Kanala.

▶SAZNAJTE VIŠE
<http://www.bnew-project.eu/>

DNEVNI RED**19. SIJEČNJA 2015.**

_Bruxelles (BE)

Financijski instrumenti koji
podupiru ESI fondove

4. – 6. VELJAČE 2015.

_Riga (LV)

Druga konferencija
o kohezijskoj
politici EU-a

5. OŽUJKA 2015.

_Bruxelles (BE)

Kako regionalni i lokalni
partneri zajednički mogu
postići ciljevi strategije
Europa 2020

Više informacija o ovim događajima možete pronaći
u odlomku Dnevni red na web-mjestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_hr.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hr.cfm)

OSTANITE U KONTAKTU

 www.ec.europa.eu/inforegio

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za suradnju DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Predbilježite se za naš „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Ured za publikacije

Europska komisija,
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu
Internetska stranica: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hr.cfm

